

תפסיר רס"ג

דהז

למנחת שבת
ושני וחמישי

במדבר סיני

א א) ת'ם כלם אללה מוסי. פי
בריי'ה סיני פי כ'בא אלמחצ'ר.
פי אלום אל'אוו'ל מן אלשהר
אלת'יאני מן אלסנה אל'ת'יאניה.
לכ'רוג'הם מן ב'לד מצר קאילא:
ב) ארפעו גמלה' גמאעה' בני
אסראיל. לעשאיר'הם ובי'ות
אב'איהם. באחצא אסמא. כל
ד'כ'ר לגמאגמ'הם: ג) מן אבן
עשרין סנה פצאעדא. כל מן
יכ'רג אל'י גיוש בני אסראיל.
תחצוהם לגיוש'הם אנת ו'הרון:
ד) ול'כון מעכ'ם. מן כל סבט

וידבר יהוה אל-משה
במדבר סיני באהל מועד
באחד לחדש השני בשנה
השנית לצאתם מארץ
מצרים לאמר: ומליל יי עם
משה. במדברא דסיני במשפן זמנא.
בחד לירחא תנינא בשתא תנייתא.
למפקהון. מארעא דמצרים למימר:
שאו את-ראש כל-עדת
בני-ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר
שמות כל-זכר לגלותם: קבילו. ית חושפן כל פנשתא
דבני ישראל. לזרעית'הון לבית אב'הת'הון. פמנן שמ'הון. כל
דכורא לגולג'לת'הון: ג) מבן עשרים שנה ומעלה כל-
יצא עבא ב'ישראל תפקדו אתם לעב'אתם
אתה וא'הרון: מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא
ב'ישראל. תמנון ית'הון. לחיליהון את וא'הרון: ד) וא'ת'כם יהיו

א 6 וידבר. במדבר סיני באחד לחדש.
וגי. מתוף חבתן לפניו מונה אותם כל שעה,
כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן
לידע מנן הנותרים. כשבא להשרות שכנתו
עליהן מנאן. באחד בניסן הוקם המשפן, ובאחד
באיר מנאם: ז למשפחתם. דע מנן כל

שבת ושבת: לבית אבתם. מי שאביו משבת
אחד ואמו משבת אחר יקום על שבת אביו:
לגלותם. על ידי שקלים בקע לגלות:
ג כל יצא עבא. מגיד שאין יוצא בצבא
פחות מבן עשרים: ז וא'ת'כם יהיו. כשתפקדו
אותם יהיו עמכם נשיא כל שבת ושבת:

תפסיד רס"ג

רגל. ודיאלך אלרגל הו רייס
בית אביה: ה) וְהָיָה אִסְמָא
אלרגאל אלדי יקומון מעכס.
פמן ראובן. אליצור אבן
שדיאור: ו) וּמִן שְׁמֵעוֹן.
שלומיאל אבן צורישידי: ז) וּמִן
יהודה. נחשון אבן עמינדב:
ח) וּמִן יִשְׁשָׁכָר. נתנאל אבן
צוער: ט) וּמִן זְבוּלוֹן. אליאב
אבן חלן: י) וּמִן בְּנֵי יוֹסֵף. פמן
אפרים. אלישמע אבן עמיהוד.
ומן מנשה. גמליאל אבן
פדהצור: יא) וּמִן בְּנֵימִן.
אבידן אבן גדעוני: יב) וּמִן דָּן.
אחיעזר אבן עמישידי: יג) וּמִן
אשר. פגעיאל אבן עכרון:

אִישׁ אִישׁ לַמִּטָּה אִישׁ רֵאשׁ
לְבֵית-אֲבֹתָיו הוּא: וְעִמְכֹּון יְהוֹן.
גּוֹבְרָא גּוֹבְרָא לְשִׁבְטָא. גְּבַר רֵישׁ לְבֵית
אֲבֹהֹתָוְהִי הוּא: ה) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ
אִתְּכֶם לְרֵאוּבֵן אֱלִיצוֹר בֶּן-
שְׁדִיאֹור: וְאֵלֶּין שְׁמֹהֶת גּוֹבְרִיא.
דיקומון עמכון. לראובן. אליצור בר
שדיאור: ו) לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל
בֶּן-צוּרִישְׁדִּי: לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל
בר צורישידי: ז) לְיְהוּדָה נַחֲשׁוֹן

בֶּן-עַמִּינַדָּב: לְיְהוּדָה נַחֲשׁוֹן בר עמינדב: ח) לְיִשְׁשָׁכָר
נְתַנְאֵל בֶּן-צוּעֵר: לְיִשְׁשָׁכָר נְתַנְאֵל בר צוער: ט) לְזְבוּלוֹן
אֱלִיאָב בֶּן-חֵלָן: לְזְבוּלוֹן אֱלִיאָב בר חלן: י) לְבְנֵי יוֹסֵף
לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמַע בֶּן-עַמִּיהוּד לְמִנְשֵׁה
גַּמְלִיאֵל בֶּן-פְּדָהצוֹר: לְבְנֵי יוֹסֵף. לְאֶפְרַיִם. אֱלִישָׁמַע
בר עמיהוד. לְמִנְשֵׁה גַּמְלִיאֵל בר פדהצור: יא) לְבְנֵימִן
אֲבִידָן בֶּן-גְּדַעֲנִי: לְבְנֵימִן אֲבִידָן בר גדעוני: יב) לְדָן
אֲחִיעֶזֶר בֶּן-עַמִּישְׁדִּי: לְדָן אֲחִיעֶזֶר בר עמישידי:
יג) לְאֲשֶׁר פֶּגַעִיאֵל בֶּן-עֶכְרֹון: לְאֲשֶׁר פֶּגַעִיאֵל בר עכרון:

שמון המור (ז) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

תפסיד רס"ג

לָגַד אֱלִיסָף בֶּן־דְּעוּאֵל:
 לָגַד אֱלִיסָף בֶּן דְּעוּאֵל: ס"ד לְנִפְתָּלִי
 אַחִירֵע בֶּן־עֵינָן: לְנִפְתָּלִי אַחִירֵע
 בֶּן עֵינָן: ס"ה אֵלֶּה (כ' קריאו) קְרוּאֵי
 הָעֵדָה נְשִׂאֵי מִטּוֹת אֲבוֹתָם
 רֵאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם:
 אֲלִין מְעָרְעֵי פְנִשְׁתָּא רַבְרָבִי שְׁבִטִי
 אֲבָהֶתְהוֹן רֵישֵׁי אֲלֵפֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנֹן:
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן אֶת
 הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבּוּ

יד) ומן גֹּד. אליסף אבן דעואל:
 טו) ומן נפתלי. אחירע אבן
 עינן: טז) הולאי דעאה
 אלגמאעה. אשראף אסבאט
 אבאיהם. ריסא אלוף בני
 אסראיל: יז) פאכ'ד' מוסי
 והרון הולאי אלרגאל. אלד'י
 שרחת אסמאיהם: יח) וגווקו
 סאיר אלגמאעה. פי
 אליום אלאוול מן אלשהר
 אלתי'אני. פתנאסבו לעשאיריהם
 וביות אבאיהם. באחצא
 אסמא. מן אבן עשרין
 סנה. פצאעדא לגמאגמדם:
 יט) כמא אמר אללה מוסי.
 עדהם פי ברייה' סיני:

בְּשֵׁמוֹת: ודבר משה ואהרן. ית גובריא האלין. דאתפרשו
 בשמהן: י"א ואת כל-העדה הקהילו באחד לחדש
 השני ויתילדו על-משפחתם לבית אבתם
 במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה
 לגלותם: וית כל פנשתא פנשו. בחד לירחא תנינא. ואתיחסו
 על זרעיתיהון לבית אבהתיהון. במנין שמהן. מבר עשרין שנין. ולעילא
 לגולגלתיהון: י"ב כאשר צוה יהוה את-משה ויפקדם
 במדבר סיני: כמא דפקיד יי ית משה. ומננון במדברא דסיני:

— רס"י —

טו) אלה קרואי העדה. הנקראים לכל דבר
 חשיבות שבעדה: יז) את האנשים האלה.
 את שנים עשר נשיאים הללו: אשר נקבו.
 לו) כאן בשמות: יח) ויתילדו על משפחתם.
 הביאו ספרי יחוסיהם ועדי חוקת (לידתם)
 [לידת] כל אחד ואחד, להתייחס על השבט:

תפסיר רס"ג

כ) פֶּכֶּאן בְּנֵי רֵאוּבֵן
 בְּכַר אִשְׂרָאֵל. תִּיאֲלִידֵהֶם
 לַעֲשֹׂאִירֵהֶם לְבֵיֹת אֲבֹאִיהֶם.
 בְּאַחְצֵא אִסְמָא לְגִמְאֲגִמְהֶם.
 כָּל דְּכִר. מִן אַבְן עֲשִׂרִין סְנֵה
 פְּצֵאעֵדֵא. כָּל מִן יִכְרֵג פִּי
 גִיּוֹשָׁהֶם: (כא) וְאֶלְמַעְדוּדִין
 כְּדֵאלֶךְ מְנַהֵם. סְתֵה וְאַרְבַּעִין
 אֶלְפָּא וְכִמְס מֵאִיה: (כב) לְבֵנֵי
 שְׁמַעוֹן. תִּיאֲלִידֵהֶם לַעֲשֹׂאִירֵהֶם
 לְבֵיֹת אֲבֹאִיהֶם. עֲדִידֵהֶם.
 בְּאַחְצֵא אִסְמָא לְגִמְאֲגִמְהֶם.
 כָּל דְּכִר. מִן אַבְן עֲשִׂרִין סְנֵה
 פְּצֵאעֵדֵא. כָּל מִן יִכְרֵג
 פִּי גִיּוֹשָׁהֶם: (כג) וְאֶלְמַעְדוּדִין
 כְּדֵאלֶךְ מְנַהֵם. תִּסְעָה
 וְכִמְסִין אֶלְפָּא וְתִלְאֹתִי מֵאִיה:

ס (שני) וַיְהִי בְנֵי־רֵאוּבֵן
 בְּכַר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתֵם
 לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֵם
 בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתֶּם
 כָּל־זָכָר מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
 וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עִבָּא: וְהוּ
 בְנֵי רֵאוּבֵן בּוֹכְרָא דִישְׂרָאֵל. תּוֹלְדֹתֵהוּן
 לְזִרְעֵיתֵהוּן לְבֵית אֲבֹהֵתֵהוּן. בְּמִנֵּין שְׁמֵהוּן
 לְגִילְגָּלְתֵהוּן. כָּל דְּכּוֹרָא. מִבְּר עֲשִׂרִין
 שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חִילָא:
 כ) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה רֵאוּבֵן
 שֵׁשֶׁה וְאַרְבַּעִים אֶלֶף

וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת: מִנִּינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְרֵאוּבֵן. אַרְבַּעִין וְשֵׁתָא אֶלְפִין
 וְחַמֵּישׁ מָאָה: פ) לְבֵנֵי שְׁמַעוֹן תּוֹלְדֹתֵם
 לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֵם פְּקֻדֵיו בְּמִסְפַּר
 שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתֶּם כָּל־זָכָר מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
 וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עִבָּא: לְבֵנֵי שְׁמַעוֹן. תּוֹלְדֹתֵהוּן לְזִרְעֵיתֵהוּן
 לְבֵית אֲבֹהֵתֵהוּן. מִנִּינְוֵהִי. בְּמִנֵּין שְׁמֵהוּן לְגִילְגָּלְתֵהוּן. כָּל דְּכּוֹרָא. מִבְּר
 עֲשִׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חִילָא: כ) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה
 שְׁמַעוֹן תִּשְׁעָה וְחַמֵּשִׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת:
 מִנִּינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְשְׁמַעוֹן. חַמֵּשִׁין וְתִשְׁעָא אֶלְפִין וְתִלְתַּת מָאָה: פ)

תפסיר רס"ג

כד) לבני גד. תיאלידהם לעשאיורהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן יכ'רג פי גיושהם: כה) ואלמעדודין כד'אלך מנהם. כימסה וארבעין אלפא. וסת מאיה וכ'מסין: כו) ובני יהודה. תיאלידהם לעשאיורהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן יכ'רג פי גיושהם: כז) ואלמעדודין כד'אלך מנהם. ארבעה וסבעין אלפא וסת מאיה: כח) ובני יששכר. תיאלידהם לעשאיורהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא.

כד) לבני גד תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא עבא: לבני גד. תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון. במנין שמהן. מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא: כה) פקדיהם למטה גד חמשה וארבעים אלף ושש מאות וחמשים: מניניהון לשבטא דגד. ארבעין וחמשא אלפין. ושית מאה וחמשים: פ

כד) לבני יהודה תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא עבא: לבני יהודה. תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון. במנין שמהן. מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא: כה) פקדיהם למטה יהודה ארבעה ושבעים אלף ושש מאות: מניניהון לשבטא דיהודה. שבעין וארבעא אלפין ושית מאה: פ כה) לבני יששכר תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא עבא:

תפסיד רס"ג

מִן אֲבֹנֵי עֶשְׂרִין סֵנֶה פְּצֹאֵעֵדָא.
 כָּל מִן יִכְרַג פִּי גִיּוֹשָׁהֶם:
 (כט) וְאֶלְמַעְדוּדִין כְּדִיאֲלֹךְ
 מִנְהֶם. אַרְבַּעַה וְכִי־מִסִּין אֶלְפָא
 וְאַרְבַּעַה מֵאִיהֶ: (ל) וּבְנֵי זְבוּלוֹן.
 תִּיֵאֱלֹדְהֶם לְעִשְׂאִירָהֶם לְבֵיּוֹת
 אֲבֵאִיהֶם. בְּאַחְצָא אֶסְמָא. מִן
 אֲבֹנֵי עֶשְׂרִין סֵנֶה פְּצֹאֵעֵדָא. כָּל
 מִן יִכְרַג פִּי גִיּוֹשָׁהֶם:
 (לא) וְאֶלְמַעְדוּדִין כְּדִיאֲלֹךְ
 מִנְהֶם. סְבַעַה וְכִי־מִסִּין אֶלְפָא
 וְאַרְבַּעַה מֵאִיהֶ: (לב) לְבֵנֵי יוֹסֵף
 לְבֵנֵי אֶפְרַיִם. תִּיֵאֱלֹדְהֶם
 לְעִשְׂאִירָהֶם לְבֵיּוֹת אֲבֵאִיהֶם.
 בְּאַחְצָא אֶסְמָא. מִן אֲבֹנֵי עֶשְׂרִין
 סֵנֶה פְּצֹאֵעֵדָא. כָּל מִן יִכְרַג פִּי
 גִיּוֹשָׁהֶם: (לג) וְאֶלְמַעְדוּדִין
 כְּדִיאֲלֹךְ מִנְהֶם. אַרְבַּעִין אֶלְפָא

לְבֵנֵי יִשְׁשַׁכָּר. תּוֹלְדֹתֶהוּן לְזֹרְעִיתֶהוּן
 לְבֵית אֲבֹהֶתֶהוּן. בְּמִנִּין שְׁמֹהֶן. מִבְּר
 עֶשְׂרִין שְׁנַיִן וְלַעִילָא. כָּל נָפִיק חֵילָא:
כֹּט פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה יִשְׁשַׁכָּר
אַרְבַּעַה וְחֲמִשִּׁים אֶלְף
וְאַרְבַּע מֵאוֹת: מְנִינִיהוּן לְשִׁבְטָא
 דִּישְׁשַׁכָּר. חֲמִשִּׁין וְאַרְבַּעַה אֶלְפִין וְאַרְבַּע
 מֵאָה: **פ לְבֵנֵי זְבוּלוֹן**
תּוֹלְדֹתֶם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית
אֲבֹתֶם בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבְּנֵי
עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל
יֵצֵא עָבָא: לְבֵנֵי זְבוּלוֹן. תּוֹלְדֹתֶהוּן
 לְזֹרְעִיתֶהוּן לְבֵית אֲבֹהֶתֶהוּן. בְּמִנִּין
 שְׁמֹהֶן. מִבְּר עֶשְׂרִין שְׁנַיִן וְלַעִילָא. כָּל

נָפִיק חֵילָא: **לא פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה זְבוּלוֹן שִׁבְעַה**
וְחֲמִשִּׁים אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאוֹת: מְנִינִיהוּן לְשִׁבְטָא דְזְבוּלוֹן.
 חֲמִשִּׁין וְשִׁבְעַה אֶלְפִין וְאַרְבַּעַה מֵאָה: **פ לב לְבֵנֵי יוֹסֵף לְבֵנֵי**
אֶפְרַיִם תּוֹלְדֹתֶם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֶם
בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל
יֵצֵא עָבָא: לְבֵנֵי יוֹסֵף לְבֵנֵי אֶפְרַיִם. תּוֹלְדֹתֶהוּן לְזֹרְעִיתֶהוּן לְבֵית
 אֲבֹהֶתֶהוּן. בְּמִנִּין שְׁמֹהֶן. מִבְּר עֶשְׂרִין שְׁנַיִן וְלַעִילָא. כָּל נָפִיק חֵילָא:
לג פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה אֶפְרַיִם אַרְבַּעִים אֶלְף

תפסיר רס"ג

וכ'מס מאיה: לד) ובני מנשה. תיאלידהם לעשיריהם לביות אבאיהם באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן זכרג פי גיושדמ: לה) ואל' מעדודין כדאלך מנהם. אתנין ות'לאתין אלפא ומאיתין: לו) ובני בנימין. תיאלידהם לעשיריהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן זכרג פי גיושדמ: לה) ואלמעדודין כדאלך מנהם. כ'מסה ות'לאתין אלפא וארבע מאיה: לה) ובני דן. תיאלידהם לעשיריהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן זכרג פי גיושדמ:

וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת: מְנִינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְאַפְרַיִם. אַרְבַּעִין אֶלְפִין וְחֲמִישׁ מֵאָה: פ
לְבָנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדָתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עֲבָא: לְבָנֵי מְנַשֶּׁה. תּוֹלְדָתָהוּן לְזַרְעֵיתָהוּן לְבֵית אֲבֹהֵתָהוּן. בְּמִנְיַן שְׁמֹהֶן. מִבְּרַ עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעֲלֵא. כָּל נְפִיק חֵילָא: לְהַ פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלְפֵי וּמֵאוֹתִים: מְנִינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְמְנַשֶּׁה. תְּלָתִין וְתַרְיַן אֶלְפִין וּמֵאוֹתֵן: פ
לְבָנֵי בְנִימֵן תּוֹלְדָתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עֲבָא: לְבָנֵי בְנִימֵן. תּוֹלְדָתָהוּן לְזַרְעֵיתָהוּן לְבֵית אֲבֹהֵתָהוּן. בְּמִנְיַן שְׁמֹהֶן. מִבְּרַ עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעֲלֵא. כָּל נְפִיק חֵילָא: לְהַ פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה בְנִימֵן חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלְפֵי וְאַרְבַּע מֵאוֹת: מְנִינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְבְנִימֵן. תְּלָתִין וְחֲמִשָּׁא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: פ
לְבָנֵי דָן תּוֹלְדָתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עֲבָא:

תפסיר רס"ג

לט) ואלמעדודין כדאלך
 מנהם. את'עין וסתין אלפא
 וסבע מאיה: (ט) ובני אשר.
 תיאלידהם לעשאי'רהם לביות
 אבאיהם. באחצא אסמא מן
 אבן עשרין סנה פצאעדא. כל
 מן יכ'רג פי גיושהם:
 מא) ואלמעדודין כדאלך
 מנהם. ואחד וארבעין אלפא
 וכ'מס מאיה: (מב) בני נפתלי.
 תיאלידהם לעשאי'רהם לביות
 אבאיהם. באחצא אסמא. מן
 אבן עשרין סנה פצאעדא. כל
 מן יכ'רג פי גיושהם:
 מג) ואלמעדודין, כדאלך

לבני דן. תולדתהון לזרעיתהון לבית
 אבהתהון. במנין שמהן. מבר עשרין
 שנין ולעילא. כל נפיק חילא:

לט פקדיהם למטה דן
 שנים וששים אלף ושבע

מאות: מניניהון לשבטא דדן. שתין

ותרין אלפין ושבע מאה: פ לבני

אשר תולדתם למשפחתם

לבית אבתם במספר

שמת מבן עשרים שנה

ומעלה כל יצא צבא: לבני

אשר. תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון. במנין שמהן. מבר

עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא: מא פקדיהם למטה

אשר אחד וארבעים אלף וחמש מאות: מניניהון

לשבטא דאשר. ארבעין וחד אלפין וחמש מאה: פ לבני

נפתלי תולדתם למשפחתם לבית אבתם

במספר שמת מבן עשרים שנה ומעלה כל

יצא צבא: בני נפתלי. תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון.

במנין שמהן. מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא:

מג פקדיהם למטה נפתלי שלשה וחמשים

אלף וארבע מאות: מניניהון לשבטא דנפתלי.

תפסיד רס"ג

מנחם. תִּלְאֲתֵיהּ וְכִמְסִין אֶלְפָא
וְאַרְבַּע מֵאֵה: מֵד) הוֹלְאֵי
אֶלְמַעְדוּדִין. אֶלְדֵי עֲדָהּם מוֹסִי
וְהָרֹן וְאַשְׂרָאָף אֶל אֶסְרָאִיל.
אֶלְאֲתֵנִי עֶשֶׂר אֶלְדָּגְל. כָּל
וְאַחַד מֵנְהֶם שְׂרִיף בֵּית אֲבִיה:
מֵה) וְכַאֵן מִן עֲדָה מֵנְהֶם.
מֵנְסוּבָא אֶלִי בֵּית אֲבִיאִיה. מִן
אֲבֹן עֶשְׂרִין סְנֵה פְצֵאֲעֵדָא. כָּל
מִן וְכִרְג פִּי גִיּוֹשְׁהֶם: מו) פְּכַאֵן
גְּמֻלַת אֶלְמַעְדוּדִין. סֵת מֵאִיְהִי
אֶלְף וְתִלְאֲתֵהּ אֶלְאָף. וְכִמְס
מֵאִיְהִי וְכִמְסִין: מו) וְאַמָּא
אֶלְלִיּוֹאֲנִיין. פֶּלֶם יַעֲדוּ מַעְהֶם
לְסַבֵּט אֲבִיאִיְהֶם: מֵח) תִּם פֶּלֶם
אֶלְלָה מוֹסִי תַכְלִימָא:

חֲמִשִּׁין וּתְלָתָא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: פ
מֵד אֱלֹהִים הַפְּקֹדִים אֲשֶׁר
פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשֵׂאֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ
אִישׁ-אֶחָד לְבֵית-אֲבֹתָיו
הָיוּ: אֵלֶּיךָ מִנִּינְיָא. דְּמִנָּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
וְרַבְרָבֵי יִשְׂרָאֵל. תְּרֵי עֶשֶׂר גּוֹבְרִין. גּוֹבְרָא
חַד לְבֵית אֲבָהֲתוּהִי הוּוּ: מֵד וַיְהִיו
כָּל-פְּקוּדֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל
לְבֵית אֲבֹתָם מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל-יֶעָא

עָבָא בִּישְׂרָאֵל: וְהוּוּ. כָּל מִנִּינְי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבָהֲתָהוֹן.
מִבְּר עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חִילָא בִּישְׂרָאֵל:
מֵד וַיְהִיו כָּל-הַפְּקֹדִים שֵׁשׁ-מֵאוֹת אֶלְף וּשְׁלֹשֶׁת
אַלְפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים: וְהוּוּ כָּל מִנִּינְיָא. שִׁית
מֵאָה וּתְלָתָא אֶלְפִין. וְחֲמִשׁ מֵאָה וְחֲמִשִּׁין: מֵד וְהַלּוֹיִם לְמִטָּה
אֲבֹתָם לֹא הָתַפְּקֹדוּ בְּתוֹכָם: וְלִיּוֹאֵי לְשַׁבְטָא
דְּאֲבָהֲתָהוֹן. לֹא אֶתְמַנְיָאוּ בִּינֵיהוֹן: פ
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לְאֹמְרָם: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָ:
מֵד

שני בספרי תימן

תפסיד רס"ג

מט) אמא סבט לוי פלא תעודה.
ולא תרפע גמלתהם. פי מא בין
בני אסראיל: (ג) ואנת פופל אל-
ליואניין עלי מסכן אלשהאדה.
ואניתה וגמיע מאלה. פהם
יחמלון אלמסכן וגמיע אנייתה.
והם יכדמונה. ותואליה ינזלון:
(גא) ופי רחילה הם יפצלונה. ופי
נזולה הם ינצבונה. ואי אגנבי
תקדם אלי דאלך פליקתל:
(גב) וינזל בני אסראיל. כל סבט

מט) אַךְ אֶת־מִטָּה לְוִי לֹא
תִּפְקֹד וְאֶת־רֹאשׁוֹ לֹא
תִּשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
כִּי יֵת שְׂבֻטָא דְלְוִי לֹא תִמְנִי. וְיֵת
חֹשֶׁבֶנְהוֹן לֹא תִקְבִּיל. בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְאֵתָהּ הַפְּקֹד אֶת־הַלְוִיִּם
עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְעַל כָּל־
כְּלָיו וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ

הֵמָּה יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־כְּלָיו וְהֵם
יִשְׁרֹתְהוּ וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ: וְאֵת. מְנִי יֵת לְיוֹאֵי עַל
מִשְׁכַּנָּא דְסִדְרוּתָא. וְעַל כָּל מְנוּהֵי וְעַל כָּל דְלִיָּה. אַנּוּן. יִטְלוּן יֵת
מִשְׁכַּנָּא וְיֵת כָּל מְנוּהֵי. וְאַנּוּן יִשְׁמְשׁוּנֵיהּ. וְסַחֲוֹר סַחֲוֹר לַמִּשְׁכַּנָּא יִשְׂרוּן:
וּבְנִסְעֵי הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנַת
הַמִּשְׁכָּן יִקְיִמוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהֵזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת:
וּבְמִטְל מִשְׁכַּנָּא. יִפְרָקוּן יֵתִיָּה לְיוֹאֵי. וּבְמִשְׁרֵי מִשְׁכַּנָּא. יִקְיִמוּן יֵתִיָּה
לְיוֹאֵי. וְחִילוּנֵי דִיקָרֵב יִתְקַטִּיל: וְחֲנּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ

— רס"י —

כמו (אסתר ז' ג) ויפקד המלך פקידים:
א יורידו אותו. בתרגומו ופרקו, כשבאין
לסע במדבר ממסע למסע היו מפרקין אותו
מהקמתו, ונשאין אותו עד מקום אשר ישכון
שם הענו ויחנו שם ומקימין אותו:
והזר הקרב. לעבודתם זו: יומת. בידי
שמים: כ ואיש על דגלו. כמו שהדגלים
סודרים בספר זה, שלשה שבטים לכל דגל:

מט אף את מטה לוי לא תפקד. כדאי
הוא לגיון שלמלך להיות נמנה לבדו. דבר
אחר, צפה הקדוש ברוף הוא שעתידה
לעמוד גזרה על כל הנמנין מבין עשרים שנה
ומעלה שומותו במדבר, אמר אל יהיו אלו
בכלל, לפי שהם שלי, שלא טעו בעגל:
וואתה הפקד את הלויים. בתרגומו מני
לשון מנוי שררה על דבר שהוא מננה עליו.

תפסיר רס"ג

פי עספרה. ופי מרכזה עלי גיושדם: נג) ואלליואניין. ינזלון חואלי מסכן אלשהאדה. ולא יכון סכט. עלי גמאעה בני אסראיל ויחפציון חפץ מסכן אלשהאדה: נד) פצנע בני אסראיל. כגמיע מא אמר אללה מוסי כדאך צנעו: ב א) תם כלם אללה מוסי והרון קאילא: ב) כל סבט פי מרכזה בעלאמאת לביות

על-מחנהו ואיש על-דגלו
לצבאתם: ושרן בני ישראל. גבר
על משרוהי. וגבר על טקסה לחיליהו:
והלואים יחנו סביב
למשכן העדת ולא-יהיה
קצף על-עדת בני ישראל
ושמרו הלואים את-
משמרת משכן העדות:

וליואי. ושרון סחור סחור למשכנא דסהדותא. ולא יהי רוגזא. על
כנשתא דבני ישראל. ויטרון ליואי. ית מטרת משכנא דסהדותא:
ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יהוה
את-משה בן עשו: ועבדו בני ישראל. ככל. דפקיד יי. ית
משה בן עבדו: פ טרדוטיי בספרי תימן (שלישי) ב וידבר יהוה
אל-משה ואל-אהרן לאמר: ומליל יי. עם משה ועם
אהרן למימר: איש על-דגלו באתת לבית אבתם

רס"י

להם יעקב אביהם כשנשאורו ממצרים,
שנאמר (בראשית נ, יז) ויעשו בניו לו בן פאשר
צום, יהודה ויששכר וזבולן ישאורו מן
המזרח, וראובן ושמעון וגד מן הדרום וכו',
כדאיתא בתנחומא (זמדכר יז) בפרשה זו:
מנגד. מרחוק מיל, כמו שנאמר ביהושע
(יכושע ג, ז) אך רחוק יהיה ביניכם וביני
כאלפים אמה, שיוכלו לבא בשבת. משה
ואהרן ובניו והלואים חונים בסמוך לו:

נג ולא יהיה קצף. אם תעשה כמצותי לא
יהיה קצף, ואם לאו שיכנסו זרים בעבודתם
זו יהיה קצף, כמו שמצינו במעשה קרח
(זמדכר יז, יא) כי יצא הקצף וגו':
ב באותת. כל דגל יהיה לו אות. מפה
צבועה תלויה בו. צבעו שלזה לא כצבעו
שלזה, צבע כל אחד כגון אבנו הקבועה
בחשן, ומתוך כך יכיר כל אחד את דגלו.
דבר אחר באותות לבית אבתם באות שמסר

תפסיד רס"ג

אֲבֹאֵיהֶם. יְנַזֵּל בְּנֵי אִסְרָאֵל.
תְּדַא כִּיבֹא אֶלְמַחְצֵיר וְחֹאֲלִיָּה
יְנַזְלוּן: (ג) וְאֶלְנֶאֱזֵלוּן פִּי
אֶלְמִשְׁרָק. מִרְכּוּ עֶסְפֵר יְהוּדָה
לְגִיּוּשָׁהִם. וְשִׁרְיָפָהִם. נַחְשׁוֹן
אֲבָן עַמִּינָדָב: (ד) וְעֵדֵד גִּישָׁה.
אַרְבַּעַה וְסַבְעִין אֶלְפָא וְסֵת
מֵאֵיה: (ה) וְאֶלְנֶאֱזֵלוּן אֱלֹי
גְאֻנְבָה סַבֵּט יִשְׁשֹׁכֵר.
וְשִׁרְיָפָהִם. נִתְנַאֵל אֲבָן צוּעֵר:
(ו) וְעֵדֵד גִּישָׁה. אַרְבַּעַה וְכִמְסִין
אֶלְפָא וְאַרְבַּע מֵאֵיה:
(ז) וְאֱלֹי גְאֻנְבָה סַבֵּט זְבוּלוֹן.
וְשִׁרְיָפָהִם אֱלִיאָב אֲבָן חֶלֶן:

יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד
סָבִיב לְאַהֲל־מוֹעֵד יִחְנוּ:
גָּבַר עַל טַקְסִיָּה בְּאַתְנוֹן לְבֵית אֲבֹהֵתְהוֹן.
יִשְׂרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִקְבִּיל. סְחֹר סְחֹר
לְמִשְׁכַּן זְמַנָּא יִשְׂרוֹן: ג
קִדְמָה מְזֻרְחָה דְגֵל מַחְנֵה
יְהוּדָה לְעִבְאָתָם וְנָשִׂיא
לְבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב: וְדִשְׁרוֹן קִדּוּמָא
מִדְּנַחָא. טִיקַס. מִשְׁרִית יְהוּדָה לְחִילִיָּהוֹן.

וְרַבָּא לְבְנֵי יְהוּדָה. נַחְשׁוֹן בֶּר עַמִּינָדָב: ד וְיַצְבָּאוּ וּפְקֻדֵיהֶם
אַרְבַּעַה וְשִׁבְעִים אֶלְפָא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת: וְחִילִיָּה
וּמְנִיָּהוֹן. שִׁבְעִין וְאַרְבַּעַה אֶלְפִין וְשִׁית מֵאָה: ה וְהַחֲנִים עָלָיו
מִטָּה יִשְׁשֹׁכֵר וְנָשִׂיא לְבְנֵי יִשְׁשֹׁכֵר נִתְנַאֵל
בֶּן־צוּעֵר: וְדִשְׁרוֹן סְמִיכִין עֲלוּהֵי שִׁבְטָא דִישְׁשֹׁכֵר. וְרַבָּא לְבְנֵי
יִשְׁשֹׁכֵר. נִתְנַאֵל בֶּר צוּעֵר: ו וְיַצְבָּאוּ וּפְקֻדֵיו אַרְבַּעַה
וְחֲמִשִּׁים אֶלְפָא וְאַרְבַּע מֵאוֹת: וְחִילִיָּה וּמְנִיָּהוֹן. חֲמִשִּׁין
וְאַרְבַּעַה אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: ז מִטָּה זְבוּלוֹן וְנָשִׂיא לְבְנֵי
זְבוּלוֹן אֱלִיאָב בֶּן־חֶלֶן: שִׁבְטָא דְזְבוּלוֹן. וְרַבָּא לְבְנֵי זְבוּלוֹן.

— רס"י —

ג קִדְמָה. לְפָנִים הַקְּרוּיָה קִדְמָה, וְאִיזוּ, זוֹ רוּחַ מְזֻרְחִית. וְהַפְּעֵרֵב קְרוּי אַחֹר:

שִׁמּוֹ דְּמִזְרָא (ו) דְּגֵל מַחְנֵה יְהוּדָה. כֹּל מַחְנֵה סְמוּךְ בְּצִירֵי, וְכֹל מוֹכֵרֵת בְּסוּגֹל.

תפסיר רס"ג

אליאב בר חלון: ויצבאו
 ופקדיו שבעה וחמשים
 אלף וארבע מאות: וחיליה
 ומנינוהי: חמשין ושבעא אלפין וארבע
 מאה: כל-הפקדים למחנה
 יהודה מאת אלף ושמונים
 אלף וששת-אלפים
 וארבע-מאות לצבאתם
 ראשנה יסעו: כל מניניא
 למשרית יהודה. מאה ותמנן ושתא
 אלפין וארבע מאה לחיליהון. בקדמיתא נטלין: ס דגל
 מחנה ראובן תימנה לצבאתם ונשיא לבני
 ראובן אליצור בן-שדיאור: טיקס משרית ראובן.
 דרומא לחיליהון. ורפא לבני ראובן. אליצור בר שדיאור:
 ויצבאו ופקדיו ששה וארבעים אלף וחמש
 מאות: וחיליה ומנינוהי. ארבעין ושתא אלפין וחמיש מאה:
 והחונם עליו מטה שמעון ונשיא לבני
 שמעון שלמיאל בן-צורישידי: ודשרן סמיכין עלוהי

(ח) ועדד גישה. סבעה וכ'מסין
 אלפא וארבע מאיה:
 (ט) פדיאלך גמיע עדד עספר
 יהודה. מאיה אלף. וסתה
 ות'מאנן אלפא וארבע מאיה
 לגיושהם. והם ירחלון או'לא:
 (י) מרכז עספר ראובן. פי
 אלגנוב לגיושהם. ושריפהם.
 אליצור אבן שדיאור:
 (יא) ועדד גישה. סתה וארבעין
 אלפא וכ'מס מאיה:
 (יב) ואלנאזלין אלי גאנבה
 סבט שמעון. ושריפהם.
 שלומיאאל אבן צורישידי:

————— כש"י —————

ט ראשנה יסעו. כשרואין הענן מסתלק. חניתו, הלויים והעגלות באמצע, דגל יהודה
 תוקעין הכהנים בחצוצרות ונוסע מחנה במזרח, ושלראובן בדרום, ושלאפרים
 יהודה תחלה, וכשהולכין הולכין בדרך במערב, ושלדן בצפון:

זלק הדקדוק: ושת-אלפים וארבע מאות. תיבת וששת מלעיל:

תפסיד רס"ג

יג) ועדד גישה. תסעה וכ'מסין אלפא ות'לאת' מאיה: יד) ואלי גאנבה סבט גד. ושריפהם. אליסף אבן רעואל: טו) ועדד גישה. כ'מסה וארבעין אלפא. וסת מאיה וכ'מסין: טז) פד'אלך גמיע עדד עסכר ראובן. מאיה וואחד וכ'מסין אלפא. וארבע מאיה וכ'מסין לגיושהם וירחלון תיאניהם: יז) וירחל כ'בא אלמחצ'ר. עסכר אלליואנין פי וסט אלעסאכר. ופמא הם

שבטא דשמעון. ורפא לבני שמעון. שלומיאל בר צורישדי: יג וצבאו ופקדיהם תשעה וחמשים אלף ושלש מאות: וחיליה ומנניהון. חמשיין ותשעה אלפין ותלת מאה: יד ומטה גד ונשיא לבני גד אליסף בן רעואל: ושבטא דגד. ורפא לבני גד. אליסף בר רעואל:

טו וצבאו ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ויש מאות וחמשים: וחיליה ומנניהון. ארבעין וחמשא אלפין. ושית מאה וחמשיין: טז כל-הפקדים למחנה ראובן מאת אלף ואחד וחמשים אלף וארבע-מאות וחמשים לעבאתם ושנים יסעו: כל מנניהא למשרית ראובן. מאה וחמשיין וחד אלפין. וארבע מאה וחמשיין לחיליהון. בתנייתא נטלין: ס ונסע אהל-מועד מחנה הלויים בתוך המחנות כאשר יחנו בן יסעו איש על-ידו לדגליהם: ונטיל משבן זמנא. משרית ליואי בגו משריתא.

— כ"י —

מקומו. ואין לשון יד זו ממשמעו, רוח שלצדו, קרוי על ידו, הסמוכה לו לכל הושטת ידו. איין שוין אי"ס זלנ"ז [על ידו]:

יז ונסע אהל מועד. לאחר שני דגלים הללו: כאשר יחנו בן יסעו. כמו שפרשתי, הליכתו פחנתו, כל דגל מהלך לרום הקבועה לו: על ידו. על

תפסיד רס"ג

נאזלין פד'אך ירחלון. כל פריקן פי מכאנה ומרכזה: יח) מרכז עספר אפרים. לגיושדם פי אלמגרב. ושריפדם. אלישמע אבן עמיהוד: יט) ועדד גישה. ארבעין אלפא וכ'מס מאיה: כ) ואל' גאנבה סבט מנשה. ושריפדם. גמליאל אבן פדהצור: כא) ועדד גישה. אתנין ותלאתין אלפא ומאיתין: כב) ואל' גאנבה סבט בנימין. ושריפדם. אבידן אבן גדעוני: כג) ועדד גישה. כ'מסה ותלאתין אלפא וארבע מאיה: כד) פד'אלך גמיע עדד עספר אפרים. מאיה' אלף

כמא דשרון כן נטלין. גבר על אתריה לטקסיהון: **ס** דה דגל מחנה אפרים לעבאתם ימה ונשיא לבני אפרים אלישמע בין עמיהוד: טיקס משרית אפרים. לחיליהון מערבא. ורפא לבני אפרים. אלישמע בר עמיהוד: **טו** ועבאו ופקדיהם ארבעים אלף וחמש מאות: וחיליה ומנניהון. ארבעין אלפין וחמש מאה: **כ** ועליו מטה מנשה ונשיא לבני מנשה גמליאל בין-

פדהצור: ודסמיכין עלוהי שבטא דמנשה. ורפא לבני מנשה. גמליאל בר פדהצור: **כא** ועבאו ופקדיהם שנים ושלשים אלף ומאתים: וחיליה ומנניהון. תלתין ותריין אלפין ומאתן: **כב** ומטה בנימן ונשיא לבני בנימן **אבידן בין גדעוני:** ושבטא דבנימין. ורפא לבני בנימין. אבידן בר גדעוני: **כג** ועבאו ופקדיהם חמשה ושלשים אלף וארבע מאות: וחיליה ומנניהון. תלתין וחמשא אלפין וארבע מאה: **כד** כל-הפקדים למחנה אפרים

— רס"י —

כ ועליו. כתר גומו ודסמיכין עלוהי:

תפסיד רס"ג

ות'מאניה' אלאף ומאיה
 לגיושדום. ורחלון ת'אלת'הם:
 (כה) ומרפז עספר דן. פי
 אלשמאל לגיושדום. ושריפדום.
 אחיעזר אבן עמישדי:
 (כו) ועדד גישה את'נין וסתין
 אלפא וסבע מאיה:
 (כז) ואלנאז'לן אלי' גאנבה
 סבט אשר. ושריפדום. פגעיאל
 אבן עכרן: (כח) ועדד גישה.
 ואחד וארבעין אלפא וכ'מס
 מאיה: (כט) ואלי' גאנבה סבט
 נפתלי. ושריפדום. אחירע אבן
 עינן: (ל) ועדד גישה. ת'לאת'יה
 וכ'מסין אלפא וארבע מאיה:

**מֵאֵת אֶלֶף וּשְׁמֹנֶת־אֲלָפִים
 וּמֵאָה לְעֶבְרַתְּם וּשְׁלֹשִׁים
 יִסָּעוּ: כָּל מְנַיֵּיָא לְמִשְׁרֵית אֶפְרַיִם.
 מֵאָה וּתְמַנְיָא אֲלָפִין וּמֵאָה לְחִילֵיהוֹן.
 בְּתִלִּיתֵיתָא נְטָלִין: ס כֹּה דְגַל
 מַחְנֵה דִן עֲפִנְהָ לְעֶבְרַתְּם
 וְנָשִׂיא לְבְנֵי דִן אַחִיעֶזֶר
 בֶּן־עַמִּישַׁדַּי: טִיקַס מִשְׁרֵית דִּן.
 עֲפוּנָא לְחִילֵיהוֹן. וְרַבָּא לְבְנֵי דִן. אַחִיעֶזֶר
 בַּר עַמִּישַׁדַּי: כו וְעֶבְרַתְּם וּפְקֻדֵיהֶם**

**שְׁנַיִם וּשְׁשִׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת: וְחִילֵיהָ וּמְנַיֵּיהוֹן.
 שְׁתֵּין וּתְרִין אֲלָפִין וּשְׁבַע מֵאָה: כז וְהַחֲנִים עָלָיו מִטָּה
 אֲשֶׁר וְנָשִׂיא לְבְנֵי אֲשֶׁר פִּגְעִיאַל בֶּן־עַכְרָן:
 וְדַשְׁרֹן סְמִיכִין עֲלוּהִי שְׁבַטָא דְאֲשֶׁר. וְרַבָּא לְבְנֵי אֲשֶׁר. פִּגְעִיאַל בַּר
 עַכְרָן: כח וְעֶבְרַתְּם וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד וְאַרְבַּעִים אֶלֶף
 וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת: וְחִילֵיהָ וּמְנַיֵּיהוֹן. אַרְבַּעִין וְחָד אֲלָפִין וְחַמִּישׁ מֵאָה:
 כט וּמִטָּה נִפְתָּלִי וְנָשִׂיא לְבְנֵי נִפְתָּלִי אַחִירֵע
 בֶּן־עֵינָן: וְשְׁבַטָא דְנִפְתָּלִי. וְרַבָּא לְבְנֵי נִפְתָּלִי. אַחִירֵע בַּר עֵינָן:
 ל וְעֶבְרַתְּם וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְחַמֵּשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת: וְחִילֵיהָ וּמְנַיֵּיהוֹן. חַמֵּשִׁין וּתְלָתָא אֲלָפִין וְאַרְבַּע מֵאָה:**

זולק הדקדוק: כ וּשְׁמֹנֶת־אֲלָפִים וּמֵאָה. תיבת ושמנת מלרע:

תפסיר רס"ג

לא) פְּדִיאֲלֶךָ גְּמִיעַ עֲדִיד עֶסְכֶר
 דָּן. מֵאִידָה וְסִבְעָה וְכִמְסִין אֶלְפָא
 וְסֵת מֵאִידָה. וַיִּרְחֲלוּן אֶכְרָא
 לְגִיּוֹשָׁהֶם: לֵב הוֹלָאֵי מַעֲדוּדֵי
 בְּנֵי אִסְרָאֵיל לְבֵיּוֹת אֲבֵאִיהֶם.
 גְּמֵלָהֵי עֲדִיד אֶלְעֶסְאֶכֶר
 לְגִיּוֹשָׁהֶם. סֵת מֵאִידָהֵי אֶלְפָא
 וְתֵלֵאֲתָהֵי אֶלְאֶפָא. וְכִמְסִין מֵאִידָה
 וְכִמְסִין: לֵג וְאֶמָא אֶלְלִיּוֹאֲנִיּוּן.
 לֵם יִחְצוּ פִי גְמֵלָהֵי בְּנֵי אִסְרָאֵיל.
 כְּמָא אָמַר אֶלְלָה מוּסִי:
 לֵד תִּים צָנַע בְּנֵי אִסְרָאֵיל.
 כְּמָא אָמַר אֶלְלָה מוּסִי.
 כְּדִיאֲדָן נִזְלוּ פִי מְרַאכְזֵהֶם
 וְכְדִיאֲדָן רְחֲלוּ. כָּל סִבְט
 לְעִשְׂאִירָה עֲלֵי בֵיּוֹת אֲבֵאִיהֶם:

לֹא כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחְנֵה דָן
 מֵאֵת אֶלְפָא וְשִׁבְעָה
 וְחֲמִשִּׁים אֶלְפָא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת
 לְאַחֲרָנָה יִסְעוּ לְדַגְלֵיהֶם:
 כָּל מִנְיַנְיָא לְמִשְׁרֵית דָּן. מְאָה וְחֲמִשִּׁין
 וְשִׁבְעָא אֶלְפִין וְשִׁית מְאָה. בְּבַתְרֵיתָא
 נְטֻלִין לְטַקְסִיהוּן: פ לֵב אֶלְהָא
 פְּקוּדֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית
 אֲבֹתָם כָּל־פְּקוּדֵי הַמַּחֲנֵה
 לְעִבְאֲתָם שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלְפָא
 וְשִׁלְשֵׁת אֶלְפִים וְחֲמִשׁ

מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים: אֶלִין. מִנְיַנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָהוּן. כָּל
 מִנְיַנֵי מִשְׁרֵיתָא לְחִילֵיהוּן. שִׁית מְאָה וְתֵלְתָא אֶלְפִין. וְחֲמִשׁ מְאָה
 וְחֲמִשִּׁין: לֵב וְהַלּוּים לֹא הִתְפַּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְלִיּוֹאֵי לֹא
 אֲתַמְנִיאוּ. בְּגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמָא דְפַקִּיד יִי יֵת מֹשֶׁה: לֵד וַיַּעֲשׂוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
 כִּן־חָנוּ לְדַגְלֵיהֶם וְכִן נָסְעוּ אִישׁ לְמִשְׁפַּחְתּוֹ
 עַל־בֵּית אֲבֹתָיו: וְעִבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּכֹל. דְפַקִּיד יִי יֵת מֹשֶׁה.
 כִּן שָׂרְזוּ לְטַקְסִיהוּן וְכִן נְטֻלִין. גְּבַר לְזַרְעִיתֵיהָ עַל בֵּית אֲבֹתָהוּן: פ

תפסיר רס"ג

ג א) וְהָיָה נִסְפָּהוּ קוֹם הָרוֹן וּמוֹסִי. פִּי וְקַת כִּי־אֵטֵב אֱלֹהִים מוֹסִי פִי גָבַל סִינִי: ב) וְהָיָה אֲסָמָא בְּנֵי הָרוֹן אֲלֶפְכֶר נָדָב וְאַבְיָהוּא. אֲלַעְזָר וְאִיתְמָר: ג) הָיָה אֲסָמָא בְּנֵי הָרוֹן. אֲלֵאִימָה אֲלֶמְסוּחִין. אֲלֵדִי כְּמֹל וְאֲגָבָהֶם לֹאֲלֵאֲמָמָה: ד) פְּמָאת נָדָב וְאַבְיָהוּא. בְּמָא קִרְבָּא נֶאֱרָא גִרְיָבָה. בִּין יְדֵי אֱלֹהִים פִּי בְרִימָה סִינִי. וְלֹם יִכּוֹן לָהֶם בְּנִין. וְאֵם אֲלַעְזָר וְאִיתְמָר. בְּחִצְרָהוּ הָרוֹן אֲבִיָּהוּא:

⦿ רבועי תימן בספרי ⦿ (רביעי) ג וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבְרַר יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינִי: וְאֵלֶּיךָ. תוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה. בְּיוֹמָא. דְּמַלִּיל יִי יְת מֹשֶׁה בְּטוֹרָא דְּסִינִי: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהְרֹן הַבְּכֹר וְנָדָב וְאַבְיָהוּא אֲלַעְזָר וְאִיתְמָר: וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. שְׁמָהֶת בְּנֵי אֶהְרֹן בּוֹכְרָא נָדָב. וְאַבְיָהוּא. אֲלַעְזָר וְאִיתְמָר:

ג אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־ מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן: אֵלֶּיךָ. שְׁמָהֶת בְּנֵי אֶהְרֹן. כְּהֵנִיא דְּאֶתְרִבִּיאוּ. דְּאֶתְקָרַב קוֹרְבָּנְהוֹן לְשִׁמְשָׁא: ד וַיִּמַּת נָדָב וְאַבְיָהוּא לְפָנֵי יְהוָה בְּהַקְרִיבֶם אִשׁ זָרָה לְפָנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינִי וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֲלַעְזָר וְאִיתְמָר עַל־פְּנֵי אֶהְרֹן אֲבִיָּהֶם: וּמִית נָדָב וְאַבְיָהוּא קָדָם יִי. בְּקָרוֹבִיָּהוֹן אִישְׁתָּא נּוֹכְרִיתָא. קָדָם יִי בְּמִדְבַּר דְּסִינִי. וּבָנִין לֹא הָיוּ לָהוֹן. וְשִׁמִּישׁ אֲלַעְזָר וְאִיתְמָר. עַל אִפִּי אֶהְרֹן אֲבוּהוֹן: פ

— רס"י —

הַכְּתוּב כְּאֵלּוּ יְלָדוּ: בְּיוֹם דִּבְרַר ה' אֶת מֹשֶׁה. נְעִשְׂו אֵלּוּ הַתּוֹלְדוֹת שְׁלוֹ שְׁלֻמְדָן מִה שְׁלֻמְדָן מִפִּי הַגְּבוּרָה: ד עַל פְּנֵי אֶהְרֹן. בְּחִיָּו:

ג וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה. וְאֵינּוּ מְזַכֵּיר אֵלּא בְּנֵי אֶהְרֹן. וְנִקְרְאוּ תוֹלְדוֹת מֹשֶׁה, לְפִי שְׁלֻמְדָן תּוֹרָה. מְלַמֵּד שְׁכַל הַמְּלַמֵּד אֶת בְּן חִבְרוֹ תּוֹרָה, מְעַלָּה עֲלָיו

זוֹלֵק הַדְּקוּקָה: ב שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהְרֹן. הַבִּיט בַּגְּעִיא: ד וַיִּמַּת נָדָב וְאַבְיָהוּא לְפָנֵי יִי. אֵין כֹּאן פְּסִיק בֵּין תִּיבַת אֲבִיָּהוּא לְתִיבַת לְפָנֵי כָּלֵל:

תפסיר רס"ג

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
הַקְרַב אֶת-מִטֵּה לְוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶרֶן הַכֹּהֵן וְשָׂרְתוּ אֹתוֹ:
קְרִיב יְתֵּן שִׁבְטֵי דְלוֹי וְתַקִּים יְתִיֵּה. קָדָם אֹהֶרֶן כָּהֵנָּה וְיִשְׁמְשׁוּן יְתִיֵּה:
וְשָׂמְרוּ אֶת-מִשְׁמֶרְתּוֹ וְאֶת-מִשְׁמֶרֶת כָּל-הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לְעַבְדֵי אֶת-עַבְדַּת הַמִּשְׁכָּן:
וְיִטְרוּן יְתֵּן מִטְרַתִּיָּה. וְיָתֵן מִטְרַת כָּל בְּנֵי שֵׁטָא. קָדָם מִשְׁכָּן זְמַנָּה לְמַפְלַח יְתֵּן פּוֹלְחַן מִשְׁכָּנָא:
וְשָׂמְרוּ אֶת-כָּל-כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת-מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעַבְדֵי אֶת-עַבְדַּת הַמִּשְׁכָּן:
וְיִטְרוּן יְתֵּן כָּל מְנִי מִשְׁכָּן זְמַנָּה. וְיָתֵן מִטְרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַפְלַח יְתֵּן פּוֹלְחַן מִשְׁכָּנָא:
וְנָתַתָּה אֶת-הַלְוִיִּם לְאֹהֶרֶן וּלְבָנָיו נְתוּנִים

— רס"י —

כמו שאמרו בבגתן ות'ש (מגילת יג, 3) והלא
 אין משמרתני ומשמרתך שוה, וכן משמרות
 כהנה ולויה: ח ואת משמרת בני ישראל.
 שכלן היו זקוקין לצרכי המקדש, אלא
 שהלויים באים תחתיהם בשליחותם, לפיכך
 לוקחים מהם הפעולות בשכרן, שנאמר
 (במדבר יט, 6) כי שכר הוא לכם חלף
 עבודתכם: ט נתונים המה לו. לעזרה:

וישרתו אתו. ומהו השרות, ושמרו את
 משמרתו, לפי ששמירת המקדש עליו שלא
 יקרב זר, כמו שנאמר (במדבר יט, 6) אתה
 ובניך ובית אביך אתה תשארו את עון
 המקדש, והלויים הללו מסייעין אותם, זה הוא
 השרות: ז ושמרו את משמרתו. כל מנוי
 שהאדם ממנה עליו ומטל עליו לעשותו,
 קרוי משמרת בכל המקרא ובלשון משנה,

תפסיר רס"ג

הם לזה. מן בני אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ:
 (י) וְהָרֶוֶן וּבְנֵיהֶם תִּזְכָּר. וְיִחְפְּצוּ
 אֶמְאֵתֵהֶם. (י"ב: אֶמְאֵתֵהֶם).
 וְאִי אֶגְנְבִי תִקְדָּם אֵלֶיךָ
 פְּלִיקְתָּל: (יא) תִּים כָּלֶם אֵלֶיךָ
 מוֹסִי תִכְלִימָא: (יב) פְּאֵנִי קֹד
 שְׂרֵפֶת אֵלֵי־אֲנִי. מן בין בני
 אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ. בְּדֹל כָּל בְּכֹר. אֲוֹל
 בְּטֹן מן בני אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ. פְּיֻצְרוּ לִי
 אֵלֵי־אֲנִי: (יג) כְּמָא לִי כָּל
 בְּכֹר. פִּי יוֹם אֶהְלַכְתָּ כָּל בְּכֹר פִּי
 בְּלֹד מִצְרָיִם. אֶקְדַּסְתָּ לִּי כָּל בְּכֹר
 פִּי מֵא בֵּין בְּנֵי אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ מן

נְתוּנִים הָמָּה לֹו מֵאֵת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: וְתִתֵּן יָת לִיֹּאֵי. לְאֶהֱרֹן
 וּלְבִנָּיו. מְסִירִין יְהִיבִין אֲנֹוֹן לִיֹּה. מן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: וְאֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־
 בְּנָיו תִּפְקֹד וְשָׂמְרוּ אֶת־
 כְּהֻנָּתָם וְהֵזֶר הַקָּרֵב יוֹמֵת:
 וְיָת אֶהֱרֹן וְיָת בְּנָוֵהִי תִמְנִי. וְיִשְׂרוּן יָת
 כְּהוֹנֵת־הוֹן. וְחִילוֹנִי דִיקָרֵב יתְקַטִּיל: כ
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָ: וְאֲנִי הֵנָּה לְקַחְתִּי
 אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכֹר
 פֶּטֶר רַחֵם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִיוּ לִי הַלְוִיִּם: וְאֲנִי הֵא
 קְרִיבִית יָת לִיֹּאֵי. מְגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. חֶלֶף כָּל בּוֹכְרָא. פֶּתַח וּלְדָא מִבְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. וְיִהוּן מְשָׁמְשִׁין קְדָמִי לִיֹּאֵי: כִּי לֹו כָּל־בְּכֹר
 בְּיוֹם הַכֹּתִי כָּל־בְּכֹר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הַקֹּדְשֹׁתִי
 לִי כָּל־בְּכֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי
 יְהִיוּ אֲנִי יְהוָה: אֲרִי דִילִי כָּל בּוֹכְרָא. בְּיוֹמָא דְקַטְלִית כָּל

רס"י

מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
 כְּלֹמֶר מִשְׁאֵר כָּל הָעֵדָה נִבְדְּלוּ לְכָף בְּגִזְרַת
 הַמִּקְוֶם, וְהוּא נִתְּנָם לֹו, שְׂנֵאֲמָר (במדבר ס, יט)
 וְאֶתְּנָה אֶת הַלְוִיִּם נְתוּנִים וְגו': י וְאֶת אֶהֱרֹן
 וְאֶת בְּנָיו תִּפְקֹד. לְשׁוֹן פְּקִידוֹת וְאִינוּ לְשׁוֹן

מִנֵּן: וְשָׂמְרוּ אֶת כְּהֻנָּתָם. קְבַלְתָּ דְמִים
 וְזִיקָה וְהַקְטָרָה וְעִבּוּדוֹת הַמְּסוּרוֹת לְכַהֲנָיִם:
 י וְאֲנִי הֵנָּה לְקַחְתִּי. וְאֲנִי מֵהִיכָן זְכִיתִי בְּהֵן:
 מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שִׁיְהִיוּ יִשְׂרָאֵל שׁוֹכְרִין
 אוֹתָן לְשֵׁרוֹת שְׁלִי. עַל יְדֵי הַבְּכוֹרוֹת זְכִיתִי

תפסיר רס"ג

אנסאן אלי' בהימה כד'אך
 יציר לי הולאי אנא אללה
 שרפתהם: יד) ת'ם כלם אללה
 מוסי'. פי ברייה סיני קאילא:
 טו) עד בני לוי. לביות אבאיהם
 לעשאיריהם. כל ד'כר. מן אבן
 שהר פצאעדא תעד'הם:
 טז) פעדהם מוסי' עלי קול
 אללה. כמי' אמר: יז) והולאי
 כאנו בני לוי באסמאיהם.
 גרשון. וקהת ומררי:

בוכרא בארעא דמצרים. אקדישית
 קדמי כל בוכרא ב'ישראל. מאנשא עד
 בעירא. דילי יהון אנא יי: פ
 ❀ חמישי' בספרי תימן ❀ (חמישי) ד' וידבר
 יהוה אל-משה במדבר
 סיני לאמר: ומליל יי עם משה.
 במדברא דסיני למימר: ט' פקד
 את-בני לוי לבית אבתם
 למשפחתם כל-זכר מן-חדש ומעלה

תפקדם: מני ית בני לוי. לבית אבהתהון לזרעיתהון. כל דכורא.
 מבר ירחא ולעילא תמנינון: ט' ויפקד אתם משה על-פי
 יהוה כאשר צוה: ומנא יתהון. משה על מימרא דיי. כמא
 דאתפקד: י' ויהיו-אלה בני-לוי בשמתם גרשון
 וקהת ומררי: והו אלין בני לוי בשמתהון. גרשון. וקהת ומררי:

— רס"י —

מונה חשבונם לא תמצאם אלא שבועים חסר
 אחת, והיא השלימה את המנין: ט' על פי
 ה'. אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא היאך
 אני נכנס לבתי כלם ולתוף אהליהם לדעת
 מנין יונקיהם. אמר לו הקדוש ברוך הוא
 עשה אתה את שלך ואני אעשה את שלי.
 הלך משה ועמד על פתח האהל והשכינה
 מקדמת לפניו, ובת קול יוצאת מן האהל
 ואומרת כך וכך תינוקות יש באהל זה, לכך
 נאמר על פי ה':

בהם ולקחתים תמורתם, לפי שהיתה
 העבודה בבכורות, וכשחטאו בעגל נפסלו,
 ותלויים שלא עבדו עבודה זרה נבחרו
 לתחיתיהם: ט' מן חדש ומעלה. משיצא
 מכלל נפלים הוא נמנה לקרא שומר
 משמרת הקדש. אמר ר' יהודה ברבי שלום
 למוד הוא אותו השבט להיות נמנה מן
 הבטן, שנאמר (צמ"ו, כו, כט) אשר ילדה אתה
 ללוי במצרים, עם פניסתה בפתח מצרים
 ילדה אתה. ונמנית בשבועים נפש, שפשאתה

תפסיר רס"ג

יה) וה'דה אסמא בני גרשון.
 לעשאי'רהם. לבני ושמעי:
 יט) ובני קהת לעשאי'רהם.
 עמרם ויצהר. חברון ועזיאל:
 ט) ובני מררי. לעשאי'רהם
 מחלי ומושי. ה'דה עשאי'ר
 אלליואנין לביות אבא'הם:
 כא) לגרשון. עשיר'ה לבני.
 ועשיר'ה שמעי. ה'דה
 עשאי'רה: כב) ועד'דהם
 באחצא כל ד'כר. מן אבן שהר
 וצא'עדא. סבע'ה אלאף וכ'מס
 מא'ה: כג) ועשאי'רהם. ינז'לון
 ורא אלמסכן פי אלמגרב:

**וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי-גֵרְשׁוֹן
 לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבְנֵי וְשֹׁמְעֵי:
 וְאֵלֵין. שְׁמֹהַת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְזִרְעֵיתָהוֹן:
 לְבְנֵי וְשֹׁמְעֵי: יט) וּבְנֵי קֹהַת
 לְמִשְׁפַּחְתָּם עֲמָרָם וַיִּצְהָר
 חֶבְרוֹן וְעִזִּיאֵל:
 לְזִרְעֵיתָהוֹן. עֲמָרָם וַיִּצְהָר. חֶבְרוֹן וְעִזִּיאֵל:
 ב) וּבְנֵי מֵרָרִי לְמִשְׁפַּחְתָּם
 מַחֲלִי וּמוֹשֵׁי אֵלֶּה הֵם
 מִשְׁפַּחַת הַלְוִי לְבֵית**

**אַבְתָּם: וּבְנֵי מֵרָרִי. לְזִרְעֵיתָהוֹן מַחֲלִי וּמוֹשֵׁי. אֵלֵין אֲנֹן. זִרְעֵית לְוִי
 לְבֵית אֲבֹהֵיתָהוֹן: כא) לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלְבְּנֵי
 וּמִשְׁפַּחַת הַשֹּׁמְעֵי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשָׁנִי:
 לְגֵרְשׁוֹן. זִרְעֵית לְבְנֵי. וְזִרְעֵית שֹׁמְעֵי. אֵלֵין אֲנֹן. זִרְעֵית גֵּרְשׁוֹן:
 כב) פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפָּר כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה
 פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: מְנִינִיהוֹן
 בְּמִנִּין כָּל דְּכוּרָא. מִפֶּר יֶרְחָא וּלְעִילָא. מְנִינִיהוֹן. שִׁבְעָא אֲלָפִין וַחֲמִשׁ
 מֵאָה: כג) מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשָׁנִי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחְנוּ
 יָמָה: זִרְעֵית גֵּרְשׁוֹן. אַחֲרֵי מִשְׁכְּנָא. יִשְׂרוֹן מְעֵרְבָא:**

— רס"י —

כא) לגרשון משפחת הלבני. כלומר לגרשון היו הפקודים משפחת הלבני ומשפחת השמעני
 פקודיהם כף וכף:
 זלק הדקדוק: שמות בני-גרשון. הבי"ת בגעיא:

תפסיר רס"ג

כד וְנָשִׂיא בֵּית-אָב לַגֵּר־שָׁנִי
 אֱלִיסָף בֶּן-לֹאֵל: וְרַב בֵּית בָּא
 לְבֵית גֵּר־שׁוֹן. אֱלִיסָף בֶּן לֹאֵל:
 כה וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי-גֵר־שׁוֹן
 בְּאֵהָל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן
 וְהָאֵהָל מְכֻסָּהוּ וּמִסֹּף פֶּתַח
 אֵהָל מוֹעֵד: וּמִטְרַת בְּנֵי גֵר־שׁוֹן
 בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא. מִשְׁכָּנָא וּפְרָסָא. חוֹפְאִיָּה.
 וּפְרָסָא. דְּתֵרַע מִשְׁכַּן זְמָנָא: כו וְקַלְעִי
 הַחֲצֵר וְאֶת-מִסֹּף פֶּתַח הַחֲצֵר אֲשֶׁר
 עַל-הַמִּשְׁכָּן וְעַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מִיתְרָיו
 לְכָל עֲבֹדָתוֹ: וּסְרֵדֵי דְרֵתָא. וְיַת פְּרָסָא דְתֵרַע דְרֵתָא. דְּעַל
 מִשְׁכָּנָא. וְעַל מִדְבַּחַא סְחֹר סְחֹר. וְיַת אֲטוּנֹהִי. לְכָל פּוֹלְחֵינִי: ס
 כז וְלִקְהַת מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי
 וּמִשְׁפַּחַת הַחֲבֵרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעֲזִיָּאֵלִי אֵלֶּה הֵם
 מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי: וְלִקְהַת. זְרַעִית עַמְרָם וְזְרַעִית יִצְהָר.
 וְזְרַעִית חֲבֵרוֹן. וְזְרַעִית עֲזִיָּאֵל. אֵלֶּיִן אֲנֹוֹן זְרַעִית קְהַת:
 כח בְּמִסְפָּר כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה שְׁמֹנֶת

— רס"י —

ככ המִשְׁכָּן. יריעות התַּחְתּוֹנוֹת: וְהָאֵהָל. אילים ותְּחָשִׁים: וּמִסֹּף פֶּתַח. הוא הוֹיִלוֹן;
 יריעות עֵיִם הַעֲשׂוֹיֹת לָגַג: מְכֻסָּהוּ. עורות כו וְאֵת מִיתְרָיו. שְׁלֹמֶשְׁכַּן וְהָאֵהָל וְלֹא
 זֶלֶק הַדְּקוּק: כ" משפחת הָעַמְרָמִי. ה"א בפתח בכל התיגאן וכ"כ א"ת:

אַלְפִים וְשָׁשׁ מֵאוֹת שְׁמֵרֵי
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ: בְּמִנִּין כָּל
 דְּכוּרָא. מִבֶּר יֶרְחָא וּלְעֵילָא. תִּמְנֵיא
 אֶלְפִין וְשִׁית מָאָה. נְטָרֵי מִטְרַתָּא
 דְּקוּדְשָׁא: כֹּט **מִשְׁפַּחַת בְּנֵי-**
קֹהֵת יַחֲנוּ עַל יַרְדֵּי הַמִּשְׁפָּן
תִּימְנָה: זֶרְעֵית בְּנֵי קֹהֵת יִשְׂרוּן. עַל
 שְׂדָא דְּמִשְׁכְּנָא דְּרוּמָא: ל **וְנָשִׂיא**
בֵּית-אָב לְמִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲתִי

תפסיר רס"ג
 שְׁהֵר פְּצֵאעֵדָא. תִּמְנֵיא
 אֶלָּאף וְסֵת מֵאִיָּה. חֵאפְצִי
 מִחֲפִין אֶלְקֹדֶס: כֹּט וְעִשְׂאִירָהֶם
 יַנְזִלוּן. אֶלִּי גֵאנֵב אֶלְמִסְכָּן
 פִּי אֶלְגֵּנוּב: ל וְשִׁרְיָפָהֶם
 אֶלִּיצָפָן אָבָן עֻזִּיאֵל:
 לֵא וְחֲפְצֵיָהֶם. אֶלְצֵנְדִּיק
 וְאֶלְמֵאִידָה וְאֶלְמֵנָרָה
 וְאֶלְמֵדִיאָבָת. וְאֶנִּיָּה אֶלְקֹדֶס.
 אֶלְדִּי יַכְדָּמוֹן בְּהָא. וְאֶלְסֵתֵר
 וְסֵאִיר כִּדְמֵתָה: לֵב וְשִׁרְיָף
 אֶשְׂרָאף אֶלְלִיּוֹאֲנִין אֶלְעֹזֵר
 אָבָן הֵרוֹן אֶלְאֵמָם. מִוְכָּל

אֶלִּיצָפָן בֶּן-עֻזִּיאֵל: וְרַב בֵּית בָּא לְזֶרְעֵית קֹהֵת. אֶלִּיצָפָן בֶּר
 עֻזִּיאֵל: לֵא **וּמִשְׁמֶרֶתֶם הָאָרֶץ וְהַשְּׁלַחַן וְהַמִּנְרָה**
וְהַמִּזְבֵּחַת וְכָלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָהֶם
וְהַמִּסָּךְ וְכָל עֲבֹדָתוֹ: וּמִטְרַתָּהוֹן. אֶרוּנָא וּפְתוּרָא וּמִנְרַתָּא
 וּמִדְּבַחֲתָא. וּמִנֵּי קוּדְשָׁא. דִּישְׁמִשׁוּן בְּהוֹן. וּפְרָסָא. וְכָל פּוּלְחָנֵיהֶ:
 לֵב **וְנָשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלְוִי אֶלְעֹזֵר בֶּן-אֶהֲרֹן הַכֹּהֵן**
פְּקֹדֵת שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ: וְאֶמְרָפְלָא דְּמִמְנָא עַל
 רַבְרַבִּי לִיּוֹאֵי. אֶלְעֹזֵר בֶּר אֶהֲרֹן בְּהֵנָא. מִתְּחֹת יְדוּהֵי מְמוֹנֵן.

— כ"ט —

שְׁלַחֲצֵר: כֹּט מִשְׁפַּחַת בְּנֵי קֹהֵת יַחֲנוּ וּגְוִי
 תִּימְנָה. וְסְמוּכִין לָהֶם דְּגֵל רְאוּבֵן הַחֹנִיִּים
 תִּימְנָה, אוֹי לְרָשַׁע וְאוֹי לְשֹׂכֵנוּ, לְכַף לְקוּ
 מִהֶם דָּתֵן וְאֶבִירִים וּמְאֵתִים וְחֲמִשִּׁים אִישׁ עִם
 קָרַח וְעֵדְתוֹ, שְׁנַמְשָׁכוּ עִמָּהֶם בְּמַחְלָקָתָם:
 לֵא וְהַמִּסָּךְ. הִיא הַפְּרָכֶת, שְׂאָף הִיא קְרוּיָה
 פְּרָכֶת הַמִּסָּךְ: לֵב וְנָשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלְוִי. מְמִנָּה
 עַל בָּלָם. וְעַל מֵה הִיא נְשִׂאוֹתָהּ, פְּקֹדֵת
 שׁוֹמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ, עַל יְדוּ הִיָּה פְּקֹדֵת
 בָּלָם:

תפסיר רס"ג

נְטְרֵי מִטְרַתָּא דְקֹדְשָׁא: לָג לְמֶרְרִי
 מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלֵי וּמִשְׁפַּחַת
 הַמוֹשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת

מֶרְרִי: לְמֶרְרִי זֹרְעֵית מַחְלֵי וְזֹרְעֵית
 מוֹשִׁי אֵלֶּיךָ אֲנֹנִי זֹרְעֵית מֶרְרִי:

לְדַ וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפָּר כָּל-
 זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה

שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמֵאֹתָיִם:

וּמִנְיַהוֹן בְּמִנִּין כָּל דְּכוּרָא מִפֶּר
 יֶרְחָא וְלַעֲלֵאָּ שֵׁשֶׁת אֲלָפִין

וּמֵאֹתָיִם: לְדַ וּנְשֵׂיא בֵּית-אָבִי

לְמִשְׁפַּחַת מֶרְרִי צִוְיָאֵל בֶּן-אֲבִיחִיל עַל

יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יַחְנוּ צִפְנָה: וְרַב בֵּית בָּא לְזֹרְעֵית מֶרְרִי.

צִוְיָאֵל בֶּר אֲבִיחִיל. עַל שְׂדָא דְמִשְׁכָּנָא יִשְׁרוּן צְפוּנָא:

לְדַ וּפְקֻדַת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מֶרְרִי קִרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן

וּבְרִיחֵי וְעַמֻּדָיו וְאֲדָנָיו וְכָל-כְּלָיו וְכָל

עֲבָדָתוֹ: וְדַמְסִיר לְמִטְרָ לְבְנֵי מֶרְרִי דְפִי מִשְׁכָּנָא.

וְעִבְרוּהֵי וְעַמּוּדוּהֵי וְסִמְכוּהֵי וְכָל מְנוּהֵי וְכָל פּוֹלְחָנֵיהֵי: לְדַ וְעַמֻּדָיו

הַחֲצֵר סָבִיב וְאֲדָנֵיהֶם וּיְתֻדָּתָם וּמִיִּתְרֵיהֶם:

וְעַמּוּדֵי דְרִתָּא. סְחֹר סְחֹר וְסִמְכֵיהוֹן וְסִפֵּיהוֹן וְאַטְוִיָּהוֹן:

בְּחֹאפְצֵי מַחְפִּיץ אֲלֻקְדָּס:

לָג) וְלִמְרֵי עֲשִׂירָה מַחְלֵי.

וְעֲשִׂירָה מוֹשִׁי הוֹלָאֵי

עֲשִׂירָה: לְדַ) וְעִדְדָהֶם בְּאַחְצָא

כָּל דְּכִפְר. מִן אֲבִין שְׁחַר

פְּצֹאעֵדָא. סִתְהֵי אֲלֵאָּ

וּמֵאִיתִין: לְדַ) וְשִׂרְיָהֶם.

צִוְיָאֵל אֲבִין אֲבִיחִיל. וְיִנְזֹלִין

אֵלֵי גֵאֲנָב אֲלִמְסָן פִּי

אֲלִשְׁמָאֵל: לְדַ) וּפְכֹאֵלֵהֵי

חִפְיָ בְנֵי מֶרְרִי. תְּכִיאֲתַג

אֲלִמְסָן. וְאַמְהַאגָּה וְעַמּוּדָה

וְקֹוֹאעֵדָה. וְכָל אֲנִיתָה וְסֵאִיר

כִּדְמִתָּה: לְדַ) וְעַמּוּד אֲלֵ

צִרְאָדָּק מְסִתְדִירָא. וְקֹוֹאעֵדָהֵא

וְאַתְנַאבְהָא:

זֶלֶק הַדְּקֻדֹק: וְכָל-כְּלָיו וְכָל עֲבָדָתוֹ. תִּיבַת כְּלָיו בְּטַפְחָא בְּכָל הַתִּיגָאן:

תפסיר רס"ג

לח) ואלנאזלין בין ידי אלמסן. בין ידי כ'בא אלמחצ'ר פי אלמשרק. מוסי' וחרון ובניה. תאפצ'י מחפץ' אלמקודס. ומחפץ' בני אסראיל. ואי אגנבי תקדם אלי' ד'אלך פליקתל: לט) פד'אלך גמיע ע'דד אלליואנין. אלד'י ע'דהם מוסי' וחרון. עלי' קול אללה לעשא'יהם. כל ד'כ'ר מן אבן שחר פצא'ע'דא. את'נין ועשרין אלפא: ט) ת'ם קאל אללה

לָה וְהַחֲנִים לְפָנַי הַמְּשַׁכֵּן
קִדְמָה לְפָנַי אֶהְ-מוֹעֵד |
מִזְרָחָה מֹשֶׁה | וְאַהֲרֹן וּבָנָיו
שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ
לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהֵזַר הַקָּרֵב יוֹמָת: וְדִשְׁרוּ קָדָם
מִשְׁכָּנָא. קְדוּמָא קָדָם מִשְׁכָּן זְמָנָא
מִדְּנַחְתָּא. מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהֵי. נְטָרֵי מִטְּרַת
מִקְדָּשָׁא. לְמִטְּרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְחִילוּנֵי

ד'יקרב יתקטיל: לט) כל-פקודי הלויים אשר
פקד משה ואהרן על-פי יהוה למשפחתם
כל-זכר מבן-חדש ומעלה שנים ועשרים
אלף: כל מנני ליואי. דמנא משה ואהרן. על מימרא די
לזרעית'הון. כל ד'כורא מבר ירחא ולעילא. עשרין ותריין אלפין: ס
⦿ טַיִטִּיר תַּיִמֹן בַּסְפָּרִי ⦿ (ששי) ⦿ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה

רס"ג

ובפרטן אתה מוצא שלש מאות יתרים. בני גרשון שבעת אלפים וחמש מאות. בני קהת שמונת אלפים ושש מאות. בני מררי ששת אלפים ומאתים. [הרי שנים ועשרים אלף ושלוש מאות]. ולמה לא פללן עם השאר ויפדו את הבכורות. ולא יהיו זקוקים השלשה ושבעים ומאתים בכורות העודפים על המנין לפדיון. אמרו רבותינו במסכת בכורות (בכורות כ 6) אותן שלש מאות לזים בכורות היו ודים שיפקיעו עצמם מן הפדיון:

לש משה ואהרן ובניו. וסמוכין להם דגל מחנה יהודה, והחונגים עליו יששכר וזבולן. טוב לצדיק טוב לשכנו, לפי שהיו שכניו שלמשה שהיה עוסק בתורה, נעשו גדולים בתורה, שנאמר (תהלים ס, ט) יהודה מחקקי ומבני יששכר יודעי בינה וגוי' (דכ"י א' יז לג) מאתים ראשי סנהדראות, ומזבולן משכים בשבט סופר (שופטים כ יד): לט) אשר פקד משה ואהרן. נקוד על ואהרן, לומר שלא היה במנין הלויים: שנים ועשרים אלף.

תפסיר רס"ג

לְמוֹסִי. עֵד כָּל בְּכֹר דְיִכְר מִן
בְּנֵי אִסְרָאֵל. מִן אַבְן שֹהַר
פְּצֹאעֵדָא. וְאַרְפַּע אַחְצָא
אַסְמֹאֵיהֶם: (מא) וְכִד' אֵל־
לְיוֹאֲנִין לִי אֲנִי אֱלֹהִים
שׁוֹדֵפְתֵהֶם. בְּדֹל כָּל בְּכֹר מִן בְּנֵי
אִסְרָאֵל. וּבְהָאִים אֱלֹלְיוֹאֲנִין.
בְּדֹל כָּל בְּכֹר. מִן בְּהָאִים בְּנֵי
אִסְרָאֵל: (מב) פְּעֵד מוֹסִי. כְּמֹא
אֲמַרְהָ אֱלֹהִים. כָּל בְּכֹר מִן בְּנֵי
אִסְרָאֵל: (מג) פְּכָאן כָּל בְּכֹר
דְיִכְר. בְּאַחְצָא אַסְמֹאֵיהֶם.
מִן אַבְן שֹהַר פְּצֹאעֵדָא
כְּדִיאֲלֹךְ. אֲתֵינִין וְעִשְׂרִין אֲלֵפָא.

פֶּקֶד כָּל-בְּכֹר זָכָר לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִבְּנֵי-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה
וַיֵּשָׂא אֶת מִסְפַּר שְׁמֹתָם:
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה. מְנִי כָל בְּכֹרִיא דְכֹרִיא
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. מִבְּר יִרְחָא וּלְעִילָא.
וּקְבִיל יֵת חֲשַׁבָן שְׁמֹתָהוֹן:
וּלְקַחְתָּ אֶת-הַלְוִיִּם לִי
אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל-בְּכֹר
בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת בְּהֵמַת
הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל-בְּכֹר

בְּבֵהֵמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְתִקְרִיב יֵת לְיוֹאֲי קְדָמִי אֲנִי יְיָ. חֲלָף
כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְיֵת בְּעִירָא דְלְיוֹאֲי. חֲלָף כָּל בּוֹכְרָא. בְּבֵעִירָא
דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: מִבְּ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֹתוֹ אֵת כָּל-בְּכֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וּמִנָּא מֹשֶׁה. כְּמֹא
דְּפִקִיד יְיָ יִתִּיהָ. יֵת כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
וַיְהִי כָּל-בְּכֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבְּנֵי-חֹדֶשׁ
וּמַעְלָה לְפִקְדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֲלֶף שְׁלֹשָׁה
וּשְׁבַעִים וּמֵאָתַיִם: וַהֲוָה כָּל בְּכֹרִיא דְכֹרִיא. בְּמִנִּין
שְׁמֹהֶן. מִבְּר יִרְחָא וּלְעִילָא לְמִנְיָהוֹן. עִשְׂרִין וְתֵרִין אֲלֵפִין.

— רש"י —

מ פֶּקֶד כָּל בְּכֹר זָכָר וְגו' מִבְּנֵי חֹדֶשׁ וּמַעְלָה. מְשֻׁצָא מִכְּלָל סִפְק נְפִלִים:

זֶלֶק הַדְּקֻדִיק: מִּלְּקַחְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִי. בְּקִצַּת תִּיגָאן תִּיבַת וּלְקַחְתָּ בּוֹקֶף קִטֹּן: מִבְּ אֵת כָּל
בְּכֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. תִּיבַת אֵת בְּצִירִי וּמֵאֲרַכָּה:

תפסיר רס"ג

ומאיתין ות'לא תיה וסבעין:
 (מד) ת'ם כלם אללה מוסי'
 תפלימא: (מה) כ'ד' אלליואנין.
 ב'דל כל בכר מן בני אסראיל.
 ובהאים אלליואנין אנא אללה
 שרפתהם: (מו) ואמא פ'דא
 אלמאיתין ואלת'לא תיה ואל'
 סבעין. אלזאידין עלי אל'
 ליואנין. מן בכור בני אסראיל:
 (מו) פ'כ'ד' כ'מסה מת'אקיל לכל
 גמגמה. פ'צ'יה במת'קאל
 אלק'דס. כל מת'קאל עשרין
 דאנק: (מח) ואדפע אלפ'צ'יה

מאתן ושבועין ותלתא: פ מד וידבר
 יהוה אל-משה לאמר:
 ומליל יי עם משה למימר: מה קח
 את-הלואים תחת כל-בכור
 בבני ישראל ואת-בהמת
 הלואים תחת בהמתם
 והיו-לי הלואים אני יהוה:
 קריב ית ליואי. חלף כל בוכרא בבני
 ישראל. וית בעירא דליואי חלף

בעירהון. ויהון משמשין קדמי ליואי אנא יי: מד ואת פדויי
 השלשה והשבעים והמאתים העדפים
 על-הלואים מבכור בני ישראל: וית פורקן מאתן.
 ושבועין ותלתא. דיתירין על ליואי. מבכוריא דבני ישראל:
 מד ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת
 בשקל הקדש תקח עשרים גרה השקל: ותסב.
 חמש חמש. סלעין לגלגלתא. בסלעי קודשא תסב. עשרין מעין
 סלעא: מה ונתתה הכסף לאהרון ולבניו פדויי

— כ"ט —

השלשה ונוי. ואת הבכורות הצריכין
 להפדות בהם, אלו השלשה ושבעים
 ומאתים העודפים בהם, יתרים על הלואים,
 מהם תקח חמשת שקלים לגלגלת, כף היתה
 מכירתו שליוסף עשרים כסף, שהיה בכורה
 שלרחל:

מכ ואת בהמת הלואים ונוי. לא פדו בהמות
 הלואים את בכורי בהמה טהורה שלישראל,
 אלא את פטרי חמוריהם, ושה אחד
 שלבן לוי פטר כמה פטרי חמורים
 שלישראל, תדע שהרי מנה העודפים באדם
 ולא מנה העודפים בבהמה: מ ואת פדויי

תפסיר רס"ג

הַעֲדָפִים בָּהֶם: וְתִתֵּן כֶּסֶף.
 לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו. פּוֹרְקֹן דִּיתִירִין בְּהֹן:
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף
 הַפְּדִיּוֹם מֵאֵת הַעֲדָפִים עַל
 פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם: וְנָסִיב מֹשֶׁה יֵת כֶּסֶף
 פּוֹרְקָנְהוֹן. מִן דִּיתִירִין. עַל פְּרִיקֵי לְיוֹאֵי:
 מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לָקַח אֶת-הַכֶּסֶף חֲמִשָּׁה
 וּשְׁשִׁים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְאַלְף

להרון ובניה. פְּדָא אלפאצ'לין
 עליהם: מט) פְּאֹכִד' מוסי.
 פְּצִי' אלפדא. מן אלזא'דין.
 עלי' אלליואנין: ט) מן בכור
 בני אסראיל אכ'ד' תלך
 אלפצ'יה. אלף ות'לאת' מאיה.
 וכ'מסה וסתין. מתקאל
 במתקאל אלקדס: נא) פְּדַפֵּע
 מוסי פְּצִי' אלפדא. אלי' הרון
 ובניה עלי קול אללה. כמא
 אמרה: ד א) ת'ם כלם אללה
 מוסי וְהָרוֹן תַּכְלִימָא:

בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: מִן בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל נָסִיב יֵת כֶּסֶף. אֶלֶף
 וּתְלַת מֵאוֹת. וְשִׁתֵּינַי וְחִמְשָׁה סֵלְעִין בְּסֵלְעֵי קוֹדֶשׁ־אֵל: וַיִּתֵּן מֹשֶׁה
 אֶת-כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹת לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל-פִּי יְהוָה
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: וַיֵּהָב מֹשֶׁה יֵת כֶּסֶף
 פְּרִיקֵיָא. לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל מִמְרָא דֵיֵי. כַּמָּא דְּפִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: פ
 וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לְמִימֵר:
 וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לְמִימֵר:

ⲕⲓ ⲛⲓⲃⲓⲣⲓ ⲛⲓⲥⲓⲣⲓ ⲛⲓⲥⲓⲣⲓ

(שבועי) ד

שאומר לו תן חמשת שקלים. לאמר לי
 אני מְפֹדְוֵי הַלְוִיִּם. מֵה עֲשֵׂה. הַבִּיא שְׁנַיִם
 וְעֶשְׂרִים אֶלֶף פְּתָקִין וְכָתַב עֲלֵיהֶן בֶּן
 לֹוִי וּמֵאֵתִים וּשְׁבַעִים וּשְׁלֹשָׁה פְּתָקִין כְּתַב
 עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים. בְּלָלֵן וַנְתַנּוּ
 בְּקִלְפֵי אָמַר לָהֶם בּוֹאוּ וְטִלוּ פְּתָקֵיכֶם
 לְפִי הַגּוֹרֵל:

מט הַעֲדָפִים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם. עַל
 אוֹתָן שְׁפְדוּ הַלְוִיִּם בְּגוֹפָן: כַּחֲמִשָּׁה
 וּשְׁשִׁים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְאַלְף. כֶּף סָכוּם
 הַחֲשֹׁבֹן חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים לְגִלְגֵּלֶת. לְמֵאֵתִים
 בְּכוֹרוֹת אֶלֶף שְׁקָל לְשִׁבְעִים בְּכוֹרוֹת
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְחִמְשִׁים שְׁקָל לְשִׁלֹּשׁ בְּכוֹרוֹת
 חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר שְׁקָל. אָמַר כִּי־צַד אֲעֲשֶׂה. בְּכוֹר

תפסיר רס"ג

(ב) אַרְפֵּעָא גְמִלְהִי בְּנֵי קֹהֵת. מִן
 בֵּין בְּנֵי לֵוִי. לְעִשְׂאִירֵהֶם וּבֵינֵיהֶם
 אֲבֹאֵיהֶם: (ג) מִן אֲבֹן תִּלְאֲתִיץ
 סֵנֶה פְּצֹאֲעֵדָא. אֲלֵי אֲבֹן
 כִּימְסִין סֵנֶה. כֹּל מִן יִדְכֹּל
 לְאֵלְגִישׁ. לְיַעֲמֹל צִנְאָעָה פִּי
 כִּיבֵא אֶלְמַחְצִיר: (ד) הֲדִיָּה
 כִּימְדֵהִי בְּנֵי קֹהֵת פִּי כִּיבֵא
 אֶלְמַחְצִיר. כִּי אֵץ אֶלְאֶקְדָּאס:
 (ה) וַיִּדְכֹּל הָרוֹן וּפְנִיָּה עֲנֵד רְחִיל
 אֶלְעֶסְכֶּר. וַיְהִי אֶלְסֶגְפָּה
 אֶלְמִסְתֹּר. וַיִּגְטֹּו בַּהּ צְנֻדֹק
 אֶלְשִׁהֲאֹדָה: (ו) וַיִּגְעֲלוּ עֲלֶיהָ.
 גִּישָׁא גְלוּד דְאַרְשׁ. וַיִּבְסְטֹו

**ב נָשָׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי קֹהֵת
 מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפַּחְתָּם
 לְבֵית אֲבֹתָם:** קבילו. ית חושבן
 בְּנֵי קֹהֵת. מִגּוֹ בְּנֵי לֵוִי. לְזֹרְעֵיתְהוֹן לְבֵית
 אֲבֹתְהוֹן: **ג מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
 וּמֵעֵלָּה וְעַד בֶּן־חַמְשִׁים
 שָׁנָה כָּל־בֵּא לְצִבָּא
 לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאֶהֱל
 מוֹעֵד:** מבר תלתין שנין ולעילא. ועד
 בר חמשיין שנין. כל דאתי לחילא.

ד לְמַעֲבֹד עֲבִידְתָּא בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא: **ז וְזֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי־קֹהֵת
 בְּאֶהֱל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים:** דין. פולחן בְּנֵי קֹהֵת
 בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא. קודש קודשִׁים: **ח וּבֵא אֶהֱרֹן וּבָנָיו בְּנִסְעֵ
 הַמִּחְנֶה וְהוֹרְדוּ אֶת פְּרֻכַת הַמָּסַךְ וְכִסּוּ־בָּהּ
 אֶת אֲרֹן הָעֵדֻת:** וייעול אהרן ובנוהי במטל משריתא.
 ויפרקון. ית פרוכתא דפרסא. ויכסון בה. ית ארונא דסהדוּתא:
ט וְנָתַנוּ עָלָיו כִּסּוּי עוֹר תַּחֲשׁ וּפְרָשׁוּ בַּגְּד־כְּלִיל

— כ"י —

ד נָשָׂא אֶת רֹאשׁ וּגְוִי. מְנַה מֵהֶם אֶת
 הָרְאוּיִין לְעִבּוּדַת מִשָּׂא. וְהֵם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
 וְעַד בֶּן חַמְשִׁים שָׁנָה, וְהַפְּחוֹת מִשְׁלֹשִׁים לֹא
 נִתְמַלְא כְּחוֹ. מִכָּאֵן אָמְרוּ בֶּן שְׁלֹשִׁים לְכַת.
 וְהַיּוֹתֵר עַל בֶּן חַמְשִׁים כְּחוֹ מִכְּחִישׁ מֵעֵתָה:
 ז קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים. הַמְּקֹדֶשׁ שְׁבָכְלָן הָאֲרוֹן
 וְהַשְּׁלֶחֶן וְהַמְּנוֹרָה וְהַמִּזְבֵּחוֹת וְהַפְּרוֹכֵת וְכִלֵּי
 שֵׁרָת: ח וּבֵא אֶהֱרֹן וּבָנָיו וּגְוִי. יִכְנִיסוּ כָּל כְּלֵי
 וְכִלֵּי לְנִתְקוּ הַמְּפֹרָשׁ לוֹ בְּפִרְשָׁה זֹה, וְלֹא
 יִצְטָרְכוּ הַלְוִיִּם בְּנֵי קֹהֵת אֱלֹא לְשֵׂאת:

תפסיר רס"ג

תְּכַלֵּת מִלְמַעְלָה וְשְׂמוֹ

בְּדִיו: וַיִּתְּנוּ עֲלוֹהֵי. חוֹפָאָה דַּמְשָׁךְ

סָסְגוֹנָא. וַיִּפְרְסוּן לְבוּשׁ גְּמִיר. תְּכַלֵּא

מִלְעִילָא. וַיִּשׂוּן אַרְיִחוּהֵי: וְעַל |

שְׁלַחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ בְּגַד

תְּכַלֵּת וְנָתְנוּ עָלָיו

אֶת־הַקְּעָרֹת וְאֶת־הַכַּפֹּת

וְאֶת־הַמְּנַקִּיֹת וְאֶת־קִשׁוֹת

הַנְּסֹךְ וְלַחֵם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה: וְעַל פְּתוּרָא דְלַחִים

אִפְיָא. יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תְּכַלֵּא. וַיִּתְּנוּ עֲלוֹהֵי. יֵת מְגַסְיָא וְיֵת בְּזַפְיָא וְיֵת

מְכִילְתָּא. וְיֵת קְסוֹת נְסוּכָא. וְלַחֲמָא תְּדִירָא עֲלוֹהֵי יְהִי: ח וַיִּפְרְשׂוּ

עֲלֵיהֶם בְּגַד תּוֹלְעַת שְׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמַכְסֵה

עוֹר תַּחֲשׁ וְשְׂמוֹ אֶת־בְּדִיו: וַיִּפְרְסוּן עֲלֵיהוֹן. לְבוּשׁ צְבַע

זְהוּרִי. וַיְכַסּוּן יִתִּיה. בְּחוֹפָאָה דַּמְשָׁךְ סָסְגוֹנָא. וַיִּשׂוּן יֵת אַרְיִחוּהֵי:

ט וְלִקְחוּ | בְּגַד תְּכַלֵּת וְכִסּוּ אֶת־מְנַרְתַּת הַמָּאוֹר

וְאֶת־נֵרְתֵיהָ וְאֶת־מְלַקְחֵיהָ וְאֶת־מַחְתֵּתֶיהָ

וְאֶת־כָּל־כְּלֵי שִׁמְנֵהָ אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ־לָהּ בָּהֶם:

— רס"י —

את הפתילה לכל צד שירצה: מחתתיה. כמין כף קטנה ושוליה פשוטין ולא סגלגלים, ואין לה מחצה לפנייה אלא מצדיקה, וחורתה בה את דשן הנרות כשמיטיבן: נרתיה. לוי"ט כלט"ז [מנורות] שנותנים בהן השמן והפתילות:

בנסוע המתנה. כשהענן מסתלק הם יודעין שישעו: ז קערות וכפות קשיות ומנקיות. כבר פרשתי במלאכת המשכן: הנסך. הכסוי לשון מסך, כדכתיב (שמות כה, כט) אשר יסך בהן: ט מלקחיה. כמין צבת שמושך בה

תפסיר רס"ג

וּפְלִבְאֵתָהּ וּמְגֹאֲמֶרְהָּ. וְגַמִּיעַ
 אַנְיָהּ דְּהֵנָּהּ. אֶלְדִּי
 יִכְדְּמוֹנֶהּ בְּהָא: (ו) וְגַעְלוֹנְהָּ
 וְגַמִּיעַ אַנְיָתָהּ. פִּי גִשָּׁא גְלוּד
 דְּאֶרֶשׁ. וְיִצְעוּ דְּאֶלְדִּי עֲלֵי
 אֶלְדֵּהּ: (יא) וְעֲלֵי מִדְּבַח
 אֶלְדֵּהּ. יִבְסְטוּ תִּזְבַּח
 אֶסְמָאֲנָגוֹן. וְיִגְשׁוּהָּ בְּגִטָּא
 גְלוּד דְּאֶרֶשׁ. וְיִצְלְחוּ דְּהִזְקָה
 (אֶקְוֹאֲבָהּ): (יב) וְיִאֲכִדְוּן. גַּמִּיעַ
 אַנְיָהּ אֶלְכִדְמָה אֶלְדִּי יִכְדְּמוֹן
 בְּהָא פִּי אֶלְקִדְס. פִּי גַעְלוֹנְהָּ פִּי
 תִּזְבַּח אֶסְמָאֲנָגוֹן. וְיִגְשׁוּהָּ
 בְּגִטָּא גְלוּד דְּאֶרֶשׁ. וְיִצְעוּהָּ פִּי
 אֶלְדֵּהּ: (יג) וְיִרְמְדוּ אֶלְמִדְּבַח.

וַיִּסְבוּן לְבוּשׁ תְּכֵלֵא. וַיִּכְסּוּן. ית מְנַרְתָּא
 דְּאַנְהוּרִי וַיִּתְּ בּוּצִינְהָּ. וַיִּתְּ צִיבְתָּהּ וַיִּתְּ
 מַחְתִּיתָּהּ. וַיִּתְּ כָּל מְנֵי שְׁמוּשָׁהּ.
 דִּישְׁמִשׁוֹן לַהּ בְּהוֹן: **וְנָתַנוּ אֶתָּהּ**
וְאֶת-כָּל-כְּלֵיָּהּ אֶל-מִכְסָּהּ
עוֹר תַּחֲשׁ וְנָתַנוּ עָלֶיהָ-
הַמוֹט: וַיִּתְּנוּן יִתָּהּ וַיִּתְּ כָּל מְנָהּ.
 לְחוּפְאָהּ דְּמִשְׁךְ סְסִגּוֹנָא. וַיִּתְּנוּן עַל
 אֶרִיחָא: **וְעַל | מִזְבַּח הַזֹּהֵב**
יִפְרְשׁוּ בְּגָד תְּכֵלֵת וְכִסּוּ
אֹתוֹ בְּמִכְסָּה עוֹר תַּחֲשׁ

וְשָׂמוּ אֶת-בְּדִיו: וְעַל מִדְּבַחָּ דְּדֵהָבָּא. יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תְּכֵלֵא.
 וַיִּכְסּוּן יִתִּיָּהּ. בְּחוּפְאָהּ דְּמִשְׁךְ סְסִגּוֹנָא. וַיִּשְׁוֹן יִתְּ אֶרִיחָהּ: **וְלִקְחוּ**
אֶת-כָּל-כְּלֵי הַשֵּׁרֶת אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ-בָם בְּקֹדֶשׁ
וְנָתַנוּ אֶל-בְּגַד תְּכֵלֵת וְכִסּוּ אֹתָם בְּמִכְסָּה
עוֹר תַּחֲשׁ וְנָתַנוּ עָלֶיהָ הַמוֹט: וַיִּסְבוּן יִתְּ כָּל מְנֵי שְׁמוּשָׁא
 דִּישְׁמִשׁוֹן בְּהוֹן בְּקוּדְשָׁא. וַיִּתְּנוּן לְלְבוּשׁ תְּכֵלֵא. וַיִּכְסּוּן יִתְּ הוֹן. בְּחוּפְאָהּ
 דְּמִשְׁךְ סְסִגּוֹנָא. וַיִּתְּנוּן עַל אֶרִיחָא: **וְדִשְׁנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ**

— רס"ד —

יֵאל מִכְסָּה עוֹר תַּחֲשׁ. כְּמִין מְרִצּוֹף: הַקְטָרֶת שְׁמִשְׁרֵתִין בְּהֵם בְּמִזְבַּח הַפְּנִימִי:
 יֵאל כָּל כְּלֵי הַשֵּׁרֶת אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָם יֵגְדִשְׁנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת:
 בְּקֹדֶשׁ. בְּתוֹף הַמִּשְׁכָּן שְׁהוּא קֹדֶשׁ. וְהוֹן כְּלֵי וְדִשְׁנוּ. יִטְלוּ אֶת הַדָּשָׁן מֵעֲלָיו: וְפִרְשׁוּ עֲלָיו
 זֶלֶק הַדְּקוּק: יֵאל אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָם בְּקֹדֶשׁ. אִין בְּאֶלְפִי גַעִיא בְּכָל הַסְּפָרִים:

תפסיר רס"ג

ויבסטו עליה. תיוב ארגואן: (יד) ויגעלון עליה גמיע אניתה אלדי יכדמון בהא עליה. אלמגאמר ואלמנאשל ואלמג'ארף ואלכ'ראנב. וסאיר אניה אלמד'בת. ויבסטו עליה ג'טא גלוד דארש. ויצלחו דהוקה (י"ב) אקנאבה: טו) פאדיא פרג' הרון ובניה. מן תג'טיה אלקדס. וגמיע אניתה ענד רחיל אלעסכר. פבעד דיאלך ידכיל בני קהת פיתמלונגהא. ולא ידנו מן אלקדס פיהלפון. הדיא צפה

וּפְרָשׁוּ עָלָיו בְּגַד אֲרָגְמָן:
 וַיִּסְפוֹן יָת קִטְמָא דְּמַדְבַּחָא. וַיִּפְרְסוּן
 עֲלוּהִי לְבוּשׁ אֲרָגָן: וַיִּנְתְּנוּ עָלָיו
 אֶת־כָּל־כְּלָיו אֲשֶׁר יִשְׂרָתוּ
 עָלָיו בְּהֵם אֶת־הַמַּחְתָּת
 אֶת־הַמְּזֻלְגָת וְאֶת־הַיַּעֲנִים
 וְאֶת־הַמְּזֻרְקָת כֹּל כְּלָיו
 הַמְּזֻבָּח וּפְרָשׁוּ עָלָיו כְּסוּי
 עוֹר תַּחֲשׁ וּשְׂמוּ בִדְיוֹ: וַיִּתְּנוּן
 עֲלוּהִי יָת כֹּל מְנוּהֵי דִישְׁמִשׁוֹן עֲלוּהִי
 בְּהוֹן. יָת מַחְתִּיתָא וַיָּת צְנוּרִיתָא וַיָּת מַגְרוּפִיתָא וַיָּת מְזֻרְקִיא. כֹּל מְנֵי
 מַדְבַּחָא. וַיִּפְרְסוּן עֲלוּהִי. חוּפְאָה דְּמִשְׁךְ סְסָגוֹנָא. וַיִּשׁוּן אַרְיַחוּהִי:
 וְכֻלָּה אֶהְרֹן־וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־
 כָּל־כְּלָיו הַקֹּדֶשׁ בְּנִסְעֵי הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ
 בְּנֵי־קָהַת לְשֹׂאת וְלֹא־יָגְעוּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וּמִתּוֹ

— רס"י —

בְּגַד אֲרָגְמָן. ואש שירדה מן השמים רבוצה תחת הבגד פארי בשעת המסעות ואינה שורפתו שהיו בופין עליה פסכתר שלנחשת: יד מחתת. שבהן חותים גחלים לתרומת הדשן שעשויה כמין מחבת שאין לה אלא שלש מחצות, ומלפניה שואבת את הגחלים: מזלגות. צנוריות שלנחשת שבהן זולק הדקדוק: אשר ישרתו עליו בהם. היו"ד בגעיא בכל התיגאן: כסוי עור תחש ושמו. תיבת כסוי בפשטא בכל התיגאן היפך הדפוסים:

מפין באברים שעל המזבח להפכן פדי שיתעכלו יפה ומנהר: יעים. הם מגרפות וכלט"ז וי"ל [מגרפה] והן שלנחשת ובהן מכבדין את הדשן מעל המזבח: טו לכסת את הקדש. הארון והמזבח: ואת כל כלי הקדש. המנורה וכלי שרת: ומתו. שאם יגעו חייבין מיתה בידי שמים:

תפסיר רס"ג

חמל בני קהת פי כִּבֵּא
אלמחציר: טז) וּפְאֵלֶה' אלעזר
אבן הרון אלאמאם. דהן
אלאציאה ובכור אלצמוג.
ואלבר אלדאים ודהן אלמסח.
פדאלד ופאלה' אלמסכן וגמיע
מא פיה. מן קדס ואניתה:
יז) תים כלם אללה. מוסי' והרון
תפלימא: יח) לא תקטעו
עשאיר סבט קהת. מן בין
אלליואניין: יט) בל אצנעו להם

אֵלֶּה מִשָּׂא בְנֵי־קֹהַת
בְּאֵהָל מוֹעֵד: וַיִּשְׂיִי אֶהָרֹן
ובנוהי. לְבִסָּאָה ית קודשא. וְיֵת פֶּל מְנִי
קודשא בְּמִטְל מִשְׁרִיתָא. וּבְתֵר פֶּן.
ייעלון בְּנֵי קֹהַת לְמִטְל. וְלֹא יִקְרְבוּ
לְקוֹדֶשׁא וְלֹא יִמּוּתוּן. אֵלֵינוּ מִטּוֹל בְּנֵי
קֹהַת בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא: טז) **וּפְקֻדֹת**
אַלְעָזֵר | בֶּן־אֶהָרֹן הַכֹּהֵן
שֹׁמֵן הַמָּאֹר וְקִטְרֹת

הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֹׁמֵן הַמִּשְׁחָה פְּקֻדֹת
כָּל־הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבְכִלָּיו:
ודמסיר. לְאַלְעָזֵר בֶּר אֶהָרֹן כְּהֵנָּא. מִשְׁחָא דְאַנְהֵרוּתָא וְקִטְרֹת
בוּסְמֵיָא. וּמִנְחַתָּא תְּדִירָא וּמִשְׁחָא דְרַבּוּתָא. מְסֻרֹת. כָּל מִשְׁכָּנָא וְכָל
דְּבִיָּה. בְּקוֹדֶשׁא וּבְמִנְחָה: פ) **מַפְטִיר** **וַיְדַבֵּר יְהוָה**
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶהָרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה
וְלֹא־אֶהָרֹן לְמִימֵר: אֶל־תִּכְרְיֵתוּ אֶת־שִׁבְט מִשְׁפַּחַת
הַקֹּהֲתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם: לֹא תִשְׂיִצוּן. ית שִׁבְט זִרְעֵית קֹהַת.
מִגּוֹ לְיוֹאֵי: יט) וְזֹאת | עֲשׂוּ לָהֶם וַחֲיוּ וְלֹא יָמָתוּ

— כש"י —

והוא המשכן וכל אשר בו, כל הסדורים
למעלה בפרשה זו, אבל משא בני
גרשון ובמרי שאינן מקדש הקדשים, על
פי איתמר הנה, כמו שכתוב בפרשת נשא
(פסוק כח): **יח אל תכריתו.** אל תגרמו
להם שימותו:

טז) **וּפְקֻדֹת אֲלֵעָזֵר.** שהוא ממנה עליהם
לשאת אותם, שֹׁמֵן וְקִטְרֹת וְשֹׁמֵן הַמִּשְׁחָה
וּמִנְחַת הַתָּמִיד, עָלָיו מִטְל לְצוּת וְלָזֵרו
וְלִהְקָרִיב בַּעַת הַנִּייתוֹ: **פְּקֻדֹת כָּל הַמִּשְׁכָּן.**
ועוד הנה ממנה על משא בני קהת
לצוות איש איש על עבודתו ועל משאו.

תפסיר רס"ג

בְּגִשְׁתֶּם אֶת־קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים
אֶהְרֹן וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ
אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל־
עֲבֹדָתוֹ וְאֶל־מִשְׁאוֹ: וְדָא

הדיא אלכ'לה. תתא יחיון ולא
יהלכון. בדנווהם אלי' כאץ
אלאקדאס. ידכלון הרון ובניה.
ויולונדם. כל פריק עלי כ'דמתה
וחמלה: (כ) ולא ידכלון
פינצ'רון. ענד תג'טיה' אלקודס
ולא יהלכון:

עבידו להון. וייחון ולא ימותון.
במקרהון לקודש קודשיא. אהרן
ובנוהי ייעלון. וימנון יתהון. גבר גבר. על פולחניה ולמטוליה:
ב ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו:
ולא ייעלון למחזי. כד מכסן ית מני קודשא ולא ימותון: פ פ פ

קנט פיסוקים סימן חלקיהו

רש"י

כ ולא יבאו לראות כבלע את הקדש. וכסו אותו במכסה פלוני, ובלוע שלו הוא
לתוף גרתק שלו, כמו שפרשתי למעלה
(פסוק כ) בפרשה זו, ופרשו עליו בגד פלוני

שמו המור (י) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

חסלת פרשת צמדצר

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה
בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה,
במשה עבדו, ובנישאל עמו. ובנביאי האמת והצדק: (אמז)

הפטרה דבמדבר סיני

בהושע סימן ב'

וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִמָּד
וְלֹא יִסָּפַר וְהָיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־יֹאמַר לָהֶם

זלך הדקדוק: א וְהָיָה מספר. הוי"ו געי וכן חבירו שבפ' זה (בסת"י ובירושלמיים):

לֹא-עָמִי אַתֶּם יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי אֵל-חַיִּי וַיְהִי. מִנֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 סָגִי, כְּחָלָא דִּימָא. דְּלֹא מִתְכַּל, וְלֹא מִתְמַנֵּי. וַיְהִי. בְּאַתְרָא דְּאַתְגְּלִיאוּ
 לְבֵינֵי עַמְמֵיָא כַּד עֲבְרוּ עַל אוֹרִיתָא וְאַתְאֲמַר לְהוֹן, לֹא עָמִי אַתּוֹן.
 יְתוּבוֹן, וַיְתַרְבוּן. וַיְתַאֲמַר לְהוֹן, עֲמִיָּה דְּאַלְהָא קִימָא: ַ וְנִקְבְּצוּ
 בְּנֵי-יְהוּדָה וּבְנֵי-יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וְשָׂמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד
 וְעָלוּ מִן-הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעָאֵל: וַיִּתְכַּנְּשׁוּן. בְּנֵי יְהוּדָה
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּחָדָא. וַיִּמְנוֹן לְהוֹן. רִישָׁא חַד מִדְּבֵית דְּוֹד, וַיִּסְקוּן מֵאַרְע
 גְּלוּתְהוֹן. אַרִי רַב, יוֹם כְּנוּשְׁהוֹן: ַ אֲמָרוּ לְאַחִיכֶם עָמִי
 וְלֹא-חֹתִיכֶם רַחֲמָה: נְבִיָּא, אִימְרוּ לְאַחִיכוֹן. עָמִי, תוּבוּ לְאוֹרִיתֵי.
 וְעַל כְּנוּשְׁתְּכוֹן, אַרְחִים: ַ רִיבוּ בְּאַמְכֶם רִיבוּ כִּי-הִיא לֹא
 אִשְׁתִּי וְאַנְכִי לֹא אִישָׁה וְתִסַּר זְנוּנִיָּה מִפְּנִיָּה וְנֶאֱפוּפִיָּה
 מִבֵּין שְׂדֵיָּה: אוֹכְחוּ לְכַנְשֵׁתָא דִּישְׂרָאֵל, וְאִימְרוּ לָהּ. אַרִי הִיא, לֹא
 מִתְעַנְיָא בְּפִלְחָנִי. וּמִימְרִי, לֹא מְקַבִּיל צְלוֹתָהּ. עַד דְּתַעֲדִי עוּבְדָּהָא
 בִּישְׂיָא, מְקַבִּיל אַפְהָא, וּפְלַחן טְעוֹתָהָא, מִבֵּין קְרוּהָא:
 ַ פֶּן-אִפְשִׁיטְנָה עַרְמָה וְהַצְגִּיתָּהּ כִּיּוֹם הַיּוֹלְדָה וְשִׁמְתִּיָּהּ
 כְּמִדְבָּר וְשִׁתָּהּ כְּאָרֶץ צִיָּה וְהִמְתִּיָּהּ בְּצַמָּא: דְּלִמָּא אֶסְלִיק
 שְׂכִינְתִי מִנָּה, וְאֶעֱדִי יְקָרָה. וְאִשְׁוִינָה רְטִישָׁא. כִּיּוֹמֵיָא קְדַמָּי, עַל דְּלֹא
 אַתְקַרְבַּת לְפִלְחָנִי. וַיְחוּל רְגוּזִי עֲלָהּ כְּמָא דְּחַל עַל עַם דְּרָא דְּעֲבְרוּ עַל
 אוֹרִיתִי, בְּמִדְבָּרָא. וְאִשְׁוִי אַרְעָה, צְדִיָּא, וְאַקְטַלְנָהּ, בְּבַעֲרָתָא:
 ַ וְאַתְ-בְּנִיָּה לֹא אַרְחֶם כִּי-בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה: וְעַל בְּנֵהָא, לֹא
 אַרְחִים. אַרִי בְּנִין דְּטַעֲן, אַנוּן: ַ כִּי זְנוּתָהּ אַמָּם הוּבִישָׁה הוֹרְתֶם
 כִּי אֲמַרְהָ אֵלְכָה אַחֲרֵי מֵאֲהָבִי נִתְנִי לְחַמִּי וּמִימִי צְמִרִי
 וּפְשִׁתִּי שְׂמִנִי וְשִׁקוּיִי: אַרִי טַעַת כְּנוּשְׁתְּהוֹן, בְּתַר נְבִיִּי שְׁקָרָא.
 בְּהִיתוּ, מִלְּפִיָּהוֹן. דְּהוֹת אֲמָרָא. אַהֲךְ בְּתַר טְעוֹת עַמְמֵיָא רַחֲמִי, מְסַפְקִי

מיכלי ומשתי. כסות מילא, ובויג. משח, וכל פרנוסי: ה לכן
 הנני-שך את-דרךך בסירים וגדרתי את-גדרה
 ונתיבותיה לא תמצא: בכין. האנא מקלקיל ית אורחתיך, כמא
 דסיגין בכביא. ואפסיק, כמא דמפסקין בכתליא. ושבילהא, לא תשכח:
 ט ורדפה את-מאהביה ולא-תשיג אתם ובקשתם ולא
 תמצא ואמרה אלכה ואשובה אל-אישי הראשון כי
 טוב לי אז מעתה: ותרדוף שלם עם עממיא רחמיה, ולא תדביק
 יתהון. ותבעי סעיד, ולא תשכח. ותימר. אהך ואתוב, לפלחן רבוני
 קדמאה. ארי טב לי, כד הויתי פלחא קדמוהי. מכען, לא אפלח עוד
 לטעותא: ויהיא לא ידעה כי אנכי נתתי לה הדגן
 והתירוש והיצהר וכסף הרביתי לה וזהב עשו לבעל:
 ואנון, לא ידעין. ארי אנא, בריכית להון. עבורא, וחמרא ומשחא.
 וכספא אסגיתי להון. ודהבא, מניה עבדו לטעותא: ז לכן אשוב
 ולקחתי דגני בעתו ותירושי במועדו והצלתי צמרי
 ופשתי לכסות את-ערוותה: בכין, יתוב מימרי. למלט עבורא,
 בעדן אדריה. וחמרא, בזמן מעצרתיה. ואציל, כסות מילא ובויג.
 דיהבית לה, לכסאה ית קלנה: יב ועתה אגלה את-נבלתה
 לעיני מאהביה ואיש לא-יצילנה מידי: וכען. אגלי ית קלנה,
 לעיני עממיא רחמיה. ואנש לא ישיזבנה, מן ידי: יג והשפתי
 כל-משושה חגה חדשה ושבתה וכל מועדה: ואבטיל, כל
 חדותה. חגהא, ירחקא ושבהא. וכל, מועדהא: יד והשמותי גפנה
 ותאנתה אשר אמרה אתנה המה לי אשר נתנו-לי

זלק הדקדוק: יב ואיש. בטפחא: יצילנה. במארכה: יד והשמותי. בטעם רביע (בסת"י
 ובירושלמיים): גפנה. הגימ"ל דגש:

מֵאֲהָבֵי וּשְׂמֵתִים לְיַעֲרֹ וְאֶכְלַתֶּם חֵיַת הַשָּׂדֶה: וְאַצִּדֵי פִירֵי
גִּפְנֵה, וְתִינֵה. דְּהוֹת אֲמָרָא. יָקָר אֲנוּן, לִי. דִּיהָבוּ לִי, עִמְמִיא רְחֵמִי.
וְאַשְׁוִינוּן לְחֶרְשָׁא. וְתוֹכִילָנוּן, חֵיַת בָּרָא: ^{טו} וּפְקַדְתִּי עָלֶיָּהּ
אֶת־יָמֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר תִּקְטִיר לָהֶם וְתַעַד נִזְמָה
וְחִלְיָתָהּ וְתִלְךְ אַחֲרֵי מֵאֲהָבֵיהָ וְאֵתִי שְׂכַחַה נְאֻם־יְהוָה:
וְאִסְעַר עָלֶיהָ. יַת יוֹמִיא דְּהוֹת פְּלַחָא לְטַעוֹתָא, וּמִסְקָא לְהוֹן בְּסִמִּין. הָוֹת
דְּמִיא לְאַתְתָּא דְּשִׁבְקַת יַת בַּעֲלָהּ וְאַתְקַנַּת בְּקֶדְשָׁהּ, וּבְחִלְיַת
מִרְגְּלִיתָהּ. וְטַעַת, בְּתַר רְחֻמָּהּ. בֵּן בְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל, רְחִימַת לְמַפְלַח
לְטַעוֹתָא. וּפְלַחְנִי שְׁבַקַת, אָמַר יי: ^{טז} לָכֵן הִנֵּה אֲנִכִּי מִפְתִּיָּהּ
וְהִלְכְתִּיָּהּ הַמְדַבֵּר וְדִבַּרְתִּי עַל־לְבָהּ: בְּכִין. הָאֲנָא מְשַׁעֲבִיד
לָהּ, לְאוֹרִיתָא. וְאַעֲבִיד לָהּ נֶסֶן וּגְבוּרָן, כְּמָא דְּעַבְדִּית לָהּ בְּמַדְבָּרָא.
וּבִיד עַבְדֵי נְבִיִּיא, אֲמַלִּיל תְּנַחוּמִין עַל לְבָהּ: ^{יז} וְנִתְתִּי לָהּ
אֶת־כְּרָמֶיהָ מִשֶּׁם וְאֶת־עֵמֶק עֶכוֹר לְפֶתַח תְּקוּהָ וְעִנְתָּהּ
שְׂמָהּ בִּימֵי נְעוּרֶיהָ וּכְיוֹם עֲלוֹתָהּ מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם: וְאַמְנִי לָהּ
יַת פְּרִנְסָהּ, מִתְּמָן. וְיַת מִישַׁר עֶכוֹר, לְתַחֲמוּדֵי נֶפֶשׁ. וְיִתְנַהוֹן תְּמָן
לְמִימְרֵי, בְּיוֹמֵי קֶדֶם. וְאַף אֲנָא אֲעֲבִיד לְהוֹן נֶסֶן וּגְבוּרָן בְּיוֹם מִסְקָהוֹן,
מֵאֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם: ^{יח} וְהִיָּה בְּיוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה תִּקְרָאִי
אִישִׁי וְלֹא־תִקְרָאִי־לִי עוֹד בְּעָלִי: וְהִי בְּעַדְנָא הַהוּא, אָמַר יי.
תְּתַנְהוֹן, לְפִלְחָנִי. וְלֹא תִפְלַחוּן עוֹד, לְטַעוֹתָא: ^{יט} וְהִסְרִיתִי
אֶת־שְׂמוֹת הַבְּעָלִים מִפִּיהָ וְלֹא־יִזְכְּרוּ עוֹד בְּשֵׁמֶם: וְאַעֲדִי.
יַת שׁוֹם טַעוֹת עִמְמִיא, מִפְּמָהוֹן. וְלֹא יְהִי דְּכִרָן מְשׁוּמָהוֹן, עוֹד: ^כ וְכִרְתִּי
לָהֶם בְּרִית בְּיוֹם הַהוּא עִם־חֵיַת הַשָּׂדֶה וְעִם־עוֹף

זֶלֶק הַדְּקוּקוֹן: ^{טו} וְחִלְיָתָהּ. הַחִי"ת בְּסִגּוּל. וּבְנוֹסַח הַהַפְטָה לְרֵאשׁוֹנִים הַחִי"ת בְּקִמְצָא וְצ"ע:
^{יז} וְעִנְתָּהּ שְׂמָהּ. הַשִּׁי"ן דְּגֵשׁ: ^{יח} לִי עוֹד. תִּיבַת לִי בְּמֵאֲרָכָה וְלֹא בְּתִבְרִי: בְּעָלִי. הַעִי"ן בְּשׁוּא
פְּשׁוּט וְהוּא נַח וְכֵן בִּירוּשָׁלַיִם. וְכֵן בְּמוֹסְרָה כָּל לְשׁוֹן בְּעָלִי, בְּעָלִיָּהּ נַח:

הַשָּׁמַיִם וְרִמְשׁ הָאָדָמָה וְקִשְׁתּוֹ וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה אֲשֶׁבֶר
 מִן־הָאָרֶץ וְהַשְּׂכֵבֶתִים לְבַטַּח: וְאֶגוֹר לְהוֹן קִיָּם, בְּעֵדְנָא הֵוֵא.
 דִּיהוֹן שָׁלֵם עִם חַיִּת בְּרָא, וְעַם עוֹפָא דְשִׁמְיָא. וְרַחֲשָׂא, דְאַרְעָא. וְקִשְׁתָּא
 וְחֶרֶבָא וְעֵבְדֵי קֶרְבָּא, אֲבִטִיל מִן אַרְעָא. וְאַשְׁרִינוּן, לְרַחֲצוֹן:
 כֹּא וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי לְעוֹלָם וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט
 וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאַקִּימְנִכּוֹן קְדָמִי, לְעָלַם. וְאַקִּימְנִכּוֹן קְדָמִי,
 בְּקִשְׁטָא וּבְדִינָא. וּבְחֶסֶדָא, וּבְרַחֲמִי: כֹּב וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי בְּאַמוּנָה
 וַיִּדְעַתְּ אֶת־יְהוָה: וְאַקִּימְנִכּוֹן קְדָמִי, בְּהִימְנוּתָא. וְתִדְעוּן, לְמַדְחַל מִן
 קְדָם יי:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שֵׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. די לעילא, חַיָּא וְקִימָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
 וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

דדה
 לטנחת שבת
 ושני וחמישי

כֹּא וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

לֵאמֹר: וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

כֹּב נָשָׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי

גֵרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם

לְמִשְׁפַּחְתָּם: קְבִיל. ית חושבן. בְּנֵי גֵרְשׁוֹן אַף אַנּוּן, לְבֵית

אַבְהָתָהוֹן לְזִרְעֵיתָהוֹן: כֹּג מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה

תפסיר רס"ג

כא) ת'ם כלם אללה מוסי
 תכלימא: כב) ארפע גמלה בני
 גרשון הם איצא. לביות
 אבאיהם לעשאיריהם: כג) מן
 אבן ת'לא ת'ין סנה פצאעדא.

— רס"י —

כז נְשָׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם הֵם. כְּמוֹ שְׂצוּיֶיךָ עַל בְּנֵי קָדַת לְרֹאוֹת כַּמָּה יֵשׁ שְׁהַגִּיעוּ
 לְכָלֵל עֲבוּדָה: